

Pilíšan

(Szentkereszti Hírmondó)

Časopis Slovenskej samosprávy v Mlynkoch • September 2009. • 3. č. III.(XV.) ročník
A Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat lapja • 2009. szeptember • III.(XV.) évfolyam 3. szám

Správy Slovenskej samosprávy v Mlynkoch A Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat hírei

Pre každú národnosť, hlavne ak žije v menšine, zachovanie materinského jazyka je základom národnostného bytia. Jedným z hlavných cieľov Slovenskej samosprávy v Mlynkoch je preto práve to, aby so svojou činnosťou, svojimi akciami poskytla pomoc Mlynčanom v rozširovaní si svojich jazykových vedomostí.

Minulý rok pomocou slovenského europoslancu Miloša Koterca sa nám podarilo vybudovať dobré priateľstvo s mestom Partizánske. Vďaka tomu sa nám poskytlo viac možností zúčastniť sa na ich rôznych podujatiach - aj s deťmi, aj s dospelými. Stráviť čas v čírom slovenskom prostredí a dostať sa do styku so živou slovenčinou je asi najúčinnjším spôsobom zdokonaľovania sa v slovenčine. Nasledujúcou našou akciou bude, keď v októbri mladí Pilišania budú môcť stráviť celý týždeň v Partizánskom. Budú ubytovaní v rodinách a v ich programe - okrem každodennej návštevy miestnej strednej školy - budú spoločné športové popoludnia, výlety, ako aj zábava s miestnou mládežou. Dúfame, že ich týždňový pobyt na Slovensku bude naozaj užitočný a okrem pekných zážitkov sa vrátia aj s rozšírenou slovnou zásobou. Program podporuje Úrad Slovákov žijúcich v zahraničí.

Minden nemzetiség számára, főleg ha kisebbségben él, az anyanyelv megőrzése a nemzetiségi lét alapját jelenti. Éppen ezért a Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat egyik fő célja, hogy tevékenységével, programjaival segítséget nyújtson a pilisszentkeresztieknek nyelvtudásuk tökéletesítésében.

Az elmúlt évben, Miloš Koterec eu-képviselő segítségével, jó kapcsolatot sikerült kialakítani Partizánske városával. Ennek köszönhetően mind gyerekeinkkel, mind felnőttekkel, több lehetőségünk is volt részt venni a város különböző rendezvényein. A szlovák környezet, a mindennapi szlovák nyelvvél való kapcsolat – ezek a nyelvtanulás leghatékonyabb módszerei. A következő ilyen programunk az októberi kirándulás lesz Partizánskeba, amelyet fiatalok részére rendezünk. A résztvevők családjuknál lesznek elhelyezve, és a mindennapi iskolalátogatáson túl, a programban szerepel még sportdelután, kirándulás és szórakozás a helyi fiatalsággal.

Reméljük, hogy az egy hetes ottlét valóban hasznosan telik, és a fiatalok nemcsak szép élményekkel, hanem gazdagabb szlovák szókincsrel is térnek haza. A programot a Határon Túli Szlovákok Hivatala támogatja.

Taktiež pomocou a sprostredkovaním Miloša Koterca sa nám naskytila možnosť stretnúť sa v Bratislave s ministrom školstva Slovenskej republiky Jánom Mikolajom, ktorý nám sľúbil pomoc v zabezpečení hosťujúceho učiteľa pre pilišský región. Na rokovaníach so spolupracovníkmi Ministerstva školstva SR sme dostali prísľub nielen na poskytnutie hosťujúceho učiteľa, ktorý by fungoval v celom pilišskom regióne, ale aj na iné možnosti (napr. metodický kurz pre pedagógov, knihy, CD, výlet na Slovensko a pod.), s ktorými ministerstvo chce pomôcť našim pedagógom vo vyučovaní slovenského jazyka

Szintén Miloš Koterec segítségével s aktív közreműködésével találkozhattunk Ján Mikolajjal, Szlovákia oktaási miniszterével. aki segítséget ígért a szlovákiai vendégtanár kérdésében. A minisztérium munkatársaival folytatott tárgyalások során nemcsak a vendégtanárra kaptunk ígéretet, aki egyébként több pilis községben is tevékenykedne, hanem egyéb lehetőségekre is (mint például módszertani tanfolyam pedagógusok részére, könyvek, CD-k, kirándulás Szlovákiába), amelyekkel a minisztérium segítséget nyújtana a pedagógusoknak a szlovák nyelvoktatásban.

Za uplynulé 2-3 mesiace v otázke začatia výstavby nového Slovenského domu sa, bohužiaľ, nestalo veľa nového. Po výmene pozemkov vysvitlo, že čo sa týka regionálneho charakteru slovenského domu aj pre nový pozemok platia tie isté predpisy, ako pre pôvodný. Podľa predpisov na pozemku sa môže postaviť len inštitúcia s miestnym spravovacím právom, a pretože v dome by fungovalo aj Združenie a regionálne kultúrne stredisko pilišských Slovákov, na základe tohto predpisu sme nedostali stavebné povolenie. Hoci slovenská samospráva už dávno tvrdila, že tieto predpisy sa netýkajú nášho Slovenského domu, lebo Združenie pilišských Slovákov je len civilná organizácia, a nemá nijaké spravovacie práva, o tomto fakte sa nám podarilo presvedčiť oprávnené orgány len po dlhých

mesiacoch, po osobnom rokovaní. Bohužiaľ, s naťahovaním času obecnou samosprávou v otázke výmeny pozemkov sme stratili viac miliónov forintov. Škoda peňazí aj času...

Az elmúlt 2-3 hónapban sajnos a Szlovák Ház kérdésében nem sok új történt. A telekcseré után kiderült, hogy az új telekre, a ház regionalitását tekintve, ugyanazok az előírások vonatkoznak, mint a régre. Az előírások szerint a telken csak helyi igazgatási épület építhető, és mivel a házban működne a Pilisi Szlovákok Egyesülete is, ezen előírás alapján tagdták meg első körben az építési engedélyt. Bár a szlovák önkormányzat már régóta állítja, hogy ez az előírás a Szlovák Ház építését nem érinti, mivel a Pilisi Szlovákok Egyesületének nincsenek igazgatási jogai, hiszen csak egy civil egyesület, erről a tényről csak hosszú hónapok alatt, egy személyes találkozó után sikerült meggyőzni az illetékes szerveket.

Sajnos a községi önkormányzatnak telekcserével kapcsolatos időhúzása miatt, több millió forintot veszítettünk. Kár a pénzért és az időért...

Napiek vsetkým prekážkam počas leta sa skončilo projektovanie Slovenského domu. Nová žiadosť na stavebné povolenie bola podaná koncom augusta. Medzitým Slovenská samospráva v Mlynkoch a Združenie a regionálne kultúrne stredisko pilíšskych Slovákov sa po dlhých rokovaníach dohodli s majiteľom domu, s Celostátnou slovenskou samosprávou o podmienkach používania nového Slovenského domu. Tak - až dostaneme stavebné povolenie - budú dané všetky podmienky, aby sme mohli dostať finančnú podporu aj zo Slovenskej republiky, a dúfame, že stavebné práce začiatkom budúceho roka sa budú môcť rozbehnúť

Minden akadály ellenére a nyár folyamán elkészültek a Szlovák Ház új tervei. Az új építési engedély iránti kérelem augusztus végén lett beadva. Közben a Pilisszentkeresztí Szlovák Önkormányzat és a Pilisi Szlovákok Egyesülete, hosszú tárgyalások eredményeképpen megegyezett a tulajdonossal, az Országos szlovák Önkormányzattal, a Szlovák Ház használatát illetően. Így – amint megkapjuk az építési engedélyt – minden feltétel adott lesz ahhoz, hogy megkapjuk a Szlovák Állam támogatását is, és reméljük, hogy jövő év elején az építkezés is elkezdődhet.

Po odstúpení Kataríny Bodovej Slovenská samospráva v Mlynkoch bude pokračovať svoju prácu s novou členkou. 3. septembra zložila prísahu Gizela Smetanová, a na zasadnutí začala aktívnu prácu v slovenskom volenom zbore Mlynkov.

Boda Józsefné képviselői tisztségéről való lemondása után, a Pilisszentkereszt Szlovák Önkormányzat új taggal egészült ki. Szeptember 3-án tette le esküjét Smetana Gizella, és az azt követő ülésen elkezdete aktív képviselői munkáját a szlovák önkormányzatban, melyhez sok sikert kíván önkormányzatunk minden tagja.

V kostole farár Zoltán Szalai aj naďalej bude slúžiť slovenské omše každú druhú nedeľu večer.

Szalai Zoltán atya a jövőben is megtartja szlovák miséit minden másodík vasárnap este.

Termíny slovenských omší/ A szlovák misék időpontjai:

FIGYELEM!

A szentmisék vasárnap este 6 órakor kezdődnek!
11. Október, 25. Október, 08. November, 22. November, 06. December, 20. December, 03. Január

22. szeptemberre nás navštívili naši noví priatelia z Partizánskeho. Tamojší dôchodcovia boli na budapeštianskom výlete a cestou domov sa u nás zastavili. Po ich privítaní nám zaspievali kyticu ľudových, národných a náboženských piesní. Spievali tak veselo a s takou radosťou, že ich dobrá nálada prešla na každého prítomného. Pri prestretom stole sme sa dobre zabavili. Hostia a hostitelia si trocha zaspievali a zatancovali pri sprievode harmonikára Martina Glúcka. So svojimi priateľmi sme sa rozlúčili s tým, že onedlho sa zase stretne u nich, v Partizánskom.

Szeptember 22-én meglátogattak bennünket perizánskei új barátaink. A partizánnyugdíjasok egy budapesti kiránduláson vettek részt, és hazafelé menet megálltak nálunk egy rövid időre. A köszöntő után népi, nemzeti és egyházi énekekből álló dalsokrot adtak elő. Olyan vidáman és örömmel énekeltek, hogy jó hangulatuk mindenkit magával ragadt. A terített asztalnál, vidáman töltöttük az időt. Glück Márton harmonikajátéka egy kicsit énekeltünk, egy kicsit táncoltunk, és azzal váltunk el barátainktól, hogy nemsokára újra találkozunk Partizánskéban.

Pilíšan

(Szentkeresztí Hírmondó)

A Pilisszentkeresztí Szlovák Önkormányzat ingyenes lapja

Felelős kiadó: Pilisszentkeresztí Szlovák Önkormányzat
Felelős szerkesztő:
Papucsek Hilda

Nyomdai előkészítés, grafikai szerkesztés:
B. EST. Nyomda Bt.
1037 Budapest, Bójtár u. 37.
Tel: 1-450-19-45

Kiadó és szerkesztőség címe:
2098 Pilisszentkeresztí Fő u. 14.
Telefon: 30-217-82-90
e-mail: pilisan@freemail.hu

Megjelenik: 800 példányban
Nysz.: 163/02154/2007

Starosta Sarvaša Mihály Babák by chcel o jazykovom zákone konzultovať s Gašparovičom

Starosta Sarvaša za Fidesz Mihály Babák požiadal maďarského ministra zahraničných vecí listom - doručeným aj tlačovej agentúre MTI - aby sa pričínal o zorganizovanie jeho stretnutia so slovenským prezidentom republiky Ivanom Gašparovičom. Podľa svedectva z listu, starosta mesta, v ktorom žijú aj príslušníci slovenskej národnosti, požiadal ministra zahraničných vecí Pétera Balázsa o pomoc preto, lebo Sarvašanov „hlboko otriasol“ slovenským parlamentom prijatý jazykový zákon, posvätený slovenským prezidentom, ktorý „prakticky vylučuje úradné používanie maďarského jazyka, ale drasticky ho obmedzuje aj v každodennom živote“. Mihály Babák by sa chcel stretnúť so slovenským prezidentom v Bratislave, v druhej polovici augusta. Sprevádzal by ho aj predseda miestnej slovenskej samosprávy a svoj zámer zúčastniť sa stretnutia ohlásil aj predstaviteľia Slovenského Komlóša a Békešskej Čaby, kde tiež žijú Slováci. Členovia delegácie by si chceli na stretnutí so slovenským prezidentom vymeniť osobné skúsenosti a chceli by ho požiadať aj o „podpornú spoluprácu“ - ako vyplýva z listu.

Babák Mihály, Szarvas polgármestere konzultálni szeretne Gašparovič-csal a szlovák nyelvtörvényről

A fideszes Babák Mihály, Szarvas polgármestere levélben fordult Magyarország külügyminiszteréhez – amelyet elküldött az MTI-nek is – hogy segítsen megszervezni egy találkozót Ivan Gašparovič-csal, Szlovákia köztársasági elnökével. A levél tanúsága szerint, a város polgármestere, ahol szlovák nemzetiségi lakosság is él, segítséget kért Balázs Péter külügyminisztertől, mert a szarvasiakat „mélyen megrázta“ a szlovák parlament által elfogadott és a köztársasági elnök által szentesített nyelvtörvény, amely „gyakorlatilag kizárja a magyar nyelv hivatalos használatát, de drasztikusan korlátozza a mindennapi életben is.“ Babák Mihály Pozsonyban szeretne találkozni a köztársasági elnökkel, augusztus második felében Útjára elkísérné a helyi szlovák önkormányzat elnöke, és ilyen irányú óhajukat fejezték ki Tótkomlós és Békéscsaba képviselői is, ahol szintén élnek szlovákok. A delegáció tagjai a találkozón szeretnének kicserélni személyes tapasztalataikat, és „támogató együttműködésre“ szeretnének kérni a szlovák köztársasági elnököt – következik a levélből.

Otvorený list Gregora Papučka starostovi mesta Sarvaš Mihályovi Babákovi

Ako keby sova vrabcovi vyhadzovala na oči, že má veľkú hlavu

Vážený pán Babák!

Posielam Vám svoj pozdrav, ako z vôle ľudu najvyššiemu vedúcemu nášho pôvodne slovenského mesta! Píšem v našej rodnej materčine, lebo viem, že ste pôvodný Sarvašan, tiež slovenského rodu, a my, Slováci, vieme, aký nesmierne osožný a pekný jazyk máme. Vieme, že ak ovládame čo i len dajme tomu sarvašské nárečie, nepredajú nás ani v Prahe, ani vo Varšave, ani v Moskve, ani v Minsku, ani v Kyjeve, ani v Sofii, ani v Ľubľane, ani v Záhrebe, ani v Belehrade, môžeme ísť až po Japonské more a všade sa dohodíme.

Náš jazyk teda nie je na zahodenie a viem, že ani Vy ste si ho nezhodili. Popri tom vieme dobre aj po maďarsky, lebo žijeme v Maďarsku. Mám malý slovníček z 1800-stých rokov vydaný v Sarvaši. Úvodník sa prihovára Sarvašanom, aby sa naučili aj po maďarsky hovoriť, že to budú potrebovať. A viem dobre aj to, že dnes je už problém u vás, žiaľ, úplne opačný. Prekvapili ma správy, že sa chystáte stretnúť s pánom prezidentom SR Ivanom Gašparovičom preto, lebo „Sarvašanov hlboko ohromil“ na Slovensku prijatý a prezidentom podpísaný jazykový zákon! Že chcete sebou vziať aj predsedu miestnej slovenskej samosprávy, ba aj vedúci Békešskej Čaby a Slovenského Komlóša by išli s Vami. Ja viem, u nás, ba aj okolo nás, všade kde žijú Maďari, sa robí

obrovská kampaň proti tomuto zákonu. Robia to niektorí aj len z púheho oduševnenia, bez toho, že by ten zákon mali aspoň prečítaný. Treba však k tomu vedieť, že každý štát má právo chrániť svoj jazyk, hlavný znak národa. Poznáte: „Nyelvében él a nemzet“ (Národ žije vo svojom jazyku). Chránia si ho aj Maďari. V školách všetkých stupňov, počnúc od materskej školy. Ale aj v rozhlase (Édes anyanyelvünk!). Chránia si ho všetky národy, prečo by mali byť výnimkou práve Slováci? A tejto ochrane slúži uvedený zákon.

Je to zákon na ochranu slovenského jazyka na Slovensku, nie proti jazykom národností. Ani jedna menšina na Slovensku nemá proti nemu výhrady, okrem maďarskej. Kampaň útočí hlava-nehlava a šíri sa o ňom aj mnoho nepravdy. Preto skôr než by ste vycestovali do Bratislavy, dobre urobíte, ak si preštudujete Novelu zákona o štátnom jazyku - V slovenčine, maďarčine a angličtine. Nájdete ju na domovskej stránke našich Ľudových novín:

<http://www.luno.hu/mambo/index.php?option=content&task=view&id=8629&Itemid=>

Aby ste vedeli, čo to idete kritizovať. Ďalej by ste sa všetci mali zamyslieť aj nad paradoxom, že akokoľvek sa na vec pozeráme, maďarská menšina na Slovensku je v oveľa lepšej situácii než my, Slováci žijúci v Maďarsku.

- Čo povie, ak sa Vás pán prezident opýta, koľko slovenských poslancov zastupuje slovenskú národnosť v maďarskom parlamente? Čím odôvodníte skutočnosť, že ani jeden, keď v národnostnom zákone č. LXXVII. z r. 1993 sa doslova hovorí, že „Menšiny majú právo... na parlamentné zastúpenie“? Slovensko toto právo národností nielen deklaruje, ale v slovenskom parlamente aj v skutočnosti sedí 20 maďarských poslancov + dvaja sú aj v EP! Ako sa z toho vyhovoríte?

- Čo povie, ak sa spýta čo sa stalo s týmito tromi pôvodne slovenskými mestami, ako že sú už všetky tri maďarské? Že v nich už sotva žije zopár Slovákov. Kam sa podeli, prečo tam nie sú, či stadiaľ utiekli?

- Môže sa Vás spýtať aj či máte vo vašich pôvodne slovenských mestách slovenské materské školy, slovenské základné školy? Nemali by ste povedať že máte, lebo nemáte. Ak povie, predsa že máte, nebudete vedieť vysvetliť, prečo vaše deti, vaša mládež nevie po slovensky, čo v tých slovenských inštitúciách robia celé roky, že ich nenaučia. A keď sa priznáte, že nemáte slovenské školy, potom zase nebudete vedieť vysvetliť, prečo nemáte, keď aj podľa ústavy, aj podľa uvedeného zákona by ste ich mali mať. Nestačí len pekne deklarovať, na papieri sľúbiť a v skutočnosti nedat'!!! Ako sa tam z takejto šlamastiky vyhovoríte?

- Vás osobne, sarvašského starostu, Slováka, sa môže spýtať, či máte ešte tú preslávenú slovenskú, v celom Uhorsku jedinečnú, aj cársym Ruskom toho času obdivovanú slovenskú strednú školu, ktorú ste tam mali už v dobe Samuela Tešedíka? Poviete, že tam je, len je maďarská? A ak sa vás spýta, či slovenskú strednú školu vôbec nemáte, Vy poviete hrdo, že veru nie, my vôbec takú nemáme! A prečo? No len tak.

- Potom ak sa opýta Komlóšanov a Čabánov, či majú slovenskú strednú školu, čo povie, čím odôvodnia, že

nemajú? Čabánia povie, že majú? Ja viem, že nemajú. To čo majú, to nie je slovenská, to je dvojjazyčná škola. Proti takým školám by Maďari na Slovensku protestovali. Oni totiž na Slovensku majú školy nielen takzvané, ale skutočne maďarské. Nakoniec aj vyjde pekne najavo, prečo naše deti, naša mládež už nehovorí po slovensky. Nemá a nikdy ani nemala v Maďarsku zabezpečené tie školy, inštitúcie, ktoré im naša ústava tak štedro deklaruje. A v neexistujúcich slovenských školách sa nedá ani naučiť, ani pestovať slovenčinu. Keď toto takto vyjde najavo, bude to poriadna blamáž. Ako sa z toho vyhrabete?

A mohol by som pokračovať, čo všetko ešte nemáte v skutočnosti, čo na papieri máte.

- Napríklad môže sa spýtať, ako je to s vašimi kostolmi. Či veriaci aspoň v týchto troch najväčších pôvodne slovenských mestách majú možnosť každý deň pravidelne navštevovať slovenské bohoslužby. Či existuje v Maďarsku aspoň jedna samostatná slovenská fara, alebo cirkevná organizácia, a pod. Čo povie?

Vážený pán Babák, ist' z Maďarska (kde Slováci nemajú takmer nič), na Slovensko (kde Maďari majú takmer všetko) kritizovať národnostnú politiku, alebo čo aj len jej jednotlivé javy, je ako keby sova vrabcovi vyhadzovala na oči, že má veľkú hlavu. Je to chúlóstivá záležitosť, lebo sa v tom môžu vyskytnúť vyššie načrtnuté úskalia. Ja Vám len pripomínam, aby ste v tej Bratislave nezohoreli ako ten Synčokov kabát v kukurici, lebo to by nebolo pre Vás ani príjemné, ani dôstojné. Som Slováč žijúci v Maďarsku, a neznámam neúspechy našich Slovákov ani doma, ani v zahraničí. Pekne Vás pozdravujem a - ak by ste predsa len odcestovali do tej Bratislavy - želim Vám, aby to šťastlivo dopadlo!

Budín, 30. júl 2009

S pozdravom:
Gregor Papuček

Gregor Papuček nyílt levele Szarvas város polgármesterének, Babák Mihálynak

Mintha a bagoly a verébnek tenne szemrehányást, hogy nagy a feje

Tisztelt Babák úr!

Üdvözlöm Önt, mint az eredetileg szlovák városunknak a nép akaratából lett legmagasabb vezetőjét! Édes anyanyelvünkön írok, mert tudom, hogy Ön Szarvas szülöttje, szintén született szlovák, és mi, szlovákok, tudjuk, milyen végtelenül hasznos és szép a nyelvünk. Tudjuk, hogy ha például akár csak a szarvasi tájnyelvet beszéljük, nem adnak el bennünket sem Prágában, sem Varsóban, sem Moszkvában, sem Minszkben, sem Kijevben, sem Szófiában, sem Ljubljanában, sem Zágrábban, sem Belgrádban, elmehetünk a Japán tengerig és mindenütt meg tudjuk értetni magunkat.

A mi nyelvünk tehát nem eldobnivaló, és tudom, hogy Ön sem dobta el. Emellett jól beszéljük a magyar nyelvet is, mert Magyarországon élünk. Van egy az 1800-as években Szarvason kiadott kis szótáram. Bevezető szövege a szarvasiakat szólókatja, hogy tanulják meg a magyar nyelvet is, mert szükségük lesz rá. És azt is jól tudom, hogy ma már ez a probléma, sajnos, az akkorinak épp a fordítottja. Megleptek engem azok a hírek, hogy Ön találkozni készül a SZK elnökével, Ivan Gašparovič úrral azért, mert a „szarvasiakat

mélyen megrendítette“ a Szlovákiában elfogadott és az elnök által aláírt nyelvtörvény! Hogy magával vinné a helyi szlovák önkormányzat elnökét, sőt Békéscsaba és Tótkomlós vezetői is Önnel tartanak. Én tudom, nálunk, sőt körülöttünk is, mindenütt ahol magyarok élnek, óriási kampány folyik e törvény ellen. Egyesek csupán merő lelkesedésből teszik anélkül, hogy azt a törvényt legalább elolvasták volna. Ám ehhez tudni kell, hogy minden államnak joga van ahhoz, hogy védje a nyelvét, a nemzet legfőbb ismertetőjelét. Tudja: „Nyelvében él a nemzet“. A magyarok is védik a nyelvüket. Az iskolák minden szintjén, az óvodától kezdve. De a rádióban is (Édes anyanyelvünk!). Minden nemzet védi, miért éppen a szlovákok képeznék a kivételt? És ezt a védelmet szolgálja az idézett törvény.

Ez a törvény a szlovák nyelv védelmére készült Szlovákiában, nem a nemzetiségek nyelve ellen. Egyetlen szlovákiai kisebbségnek sincs ellene kifogása a magyart kivéve. A kampány agyba-főbe támad és a szóban lévő törvényről sok valótlanosság is terjed. Ezért mielőtt még kiutaznának Bratislavába, jól teszik, ha áttanulmányozzák „Az állami nyelvről szóló törvény módosítása“-t. Megtalálják a Ludové noviny c. újságunk honlapján szlovákul, magyarul és angolul:

<http://www.luno.hu/content/view/8629/86> Már csak azért is, hogy tudják, mit is akarnak bírálni. Továbbá mindannyiuknak át kéne gondolni azt a paradox helyzetet, hogy bárhonnan is nézzük a dolgot, a szlovákiai magyar kisebbség sokkal jobb helyzetben van mint mi, Magyarországon élő szlovákok.

- Mit fognak mondani, ha az elnök úr megkérdezi Önöktől, hány képviselőjük van a szlovákoknak a magyar parlamentben? Mivel indokolják meg azt a tényt, hogy egy se, amikor az 1993-as LXXVII. sz. nemzetiségi törvény szó szerint kimondja: „A kisebbségeknek joguk van... a parlamenti képviseletre”? Szlovákia a kisebbségeknek ezt a jogát nemcsak deklarálja, a szlovák parlamentben a valóságban is 20 magyar képviselő ül + ketten még az EP-ben is vannak! Hogyan vágják majd ki magukat?

- Mit mondanak majd, ha megkérdezi mi történt ezzel a három eredetileg szlovák várossal, hogy-hogy már mind a három magyar? Hogy már alig él egy pár szlovák bennük? Hová lettek, miért nincsenek ott, talán megszöktek onnan?

- Megkérdézheti azt is, vannak-e az eredetileg szlovák városukban szlovák óvodák, szlovák általános iskolák? Nem kéne mondaniuk hogy vannak, mert nincsenek. Ha mégis azt találják mondani, hogy vannak, nem tudják majd megmagyarázni, hogy akkor a gyerekeik, a fiataljaik miért nem tudnak szlovákul, mit csinálnak azokban a szlovák intézményekben éveken keresztül, hogy nem tanítják meg őket. És ha beismerik, hogy nincsenek szlovák iskolák, akkor meg nem tudják majd elmagyarázni, miért nincsenek, amikor az alkotmány szerint is, és az idézett törvény szerint is kéne lenniük. Nem elég csak szépen deklarálni, papíron ígérni s a valóságban nem adni!!! Hogy fogják kivágni magukat a slamasztikából?

- Önt személy szerint, mint Szarvas polgármesterét, szlovákok, megkérdézheti, megvan-e még az a híres, egész egykori közös nagy országunkban egyedülálló, annak idején a cári oroszország által is megcsodált szlovák középiskolájuk, amely már Samuel Tešedík idején is ott állt? Elmondja majd, hogy ott van, csak az már magyar? És ha megkérdezi, hogy van-e egyáltalán szlovák középiskolájuk, Ön majd büszkén azt fogja mondani, hogy bizony, olyan nekünk nincsen?! És miért nincs? Hát csak úgy.

- Aztán hogyha megkérdezi a komlóiakat, csabaiakat, van-e szlovák középiskolájuk, mit mondanak? Mivel indokolják meg, hogy nincs? A csabaiak majd azt mondják, hogy van? Én tudom hogy nincs. Mert amijük van, az nem szlovák iskola, az kétnyelvű magyar-szlovák iskola. Az ilyen iskola ellen a szlovákiai magyarok tiltakoznának. Nekik ugyanis Szlovákiában nemcsak úgynevezett, hanem valóban magyar iskolák vannak. A végén ki is derül majd szépen, mi az oka annak, hogy a mi gyerekeink, fiataljaink már nem beszélnek szlovákul. Nincsenek és soha nem is voltak Magyarországon biztosítva azok az iskolák, intézmények, amelyeket a magyar alkotmány oly bőkezűen deklarál. Nem létező szlovák iskolákban pedig a szlovák nyelvet sem megtanulni, sem ápolni nem lehet. Amikor ez mind így ki fog derülni, jó kis leégés lesz belőle! Hogy fogják ebből kikaparni magukat?

És így folytathatnám tovább, mi mindenük nincs abból a valóságban, ami a papírjukon szerepel.

- Megkérdézheti például, hogy vannak a templomaikkal. Vajon megvan-e a lehetőségük a hívőknek legalább ebben a legnagyobb három, eredetileg szlovák városban naponta rendszeresen látogatni a szlovák istentiszteleteket. Létezik-e Magyarországon legalább egy önálló szlovák plébánia, vagy egyházi szervezet, stb. Mit fognak mondani?

Tisztelt Babák úr, Magyarországról (ahol a szlovákoknak szinte semmijük nincs) elmenni Szlovákiába (ahol a magyaroknak csaknem mindenük megvan), és ott kritizálni a nemzetiségi politikát, vagy akárcsak annak egyes jelenségeit, olyan dolog, mintha a bagoly a verébnek tenne szemrehányást, hogy nagy a feje. Kényes egy dolog ez, mert előfordulhatnak benne a fentebb vázolt sziklazátványok. Én csak felhívom a figyelmét, hogy abban a Bratislavában nehogy leégjen mint a komlói Szincsek kabátja a kukoricásban, mert ez Önnek nem lenne kellemes, sem Önhöz méltó. Magyarországon élő szlovák vagyok és nehezen viselem szlovákjaink sikertelenségét akár itthon, akár külföldön éri őket. Üdvözlöm Önt és – ha mégiscsak elutazna abba a Bratislavába – azt kívánom, hogy legyen szerencséje!

Buda, 2009. július 30.

Üdvözlettel:
Gregor Papuček

Miért gondolja a Kft. tulajdonosának képviselője hogy a Kht. - mely ma már Kft. - ügyét három év után is AZ előző önkormányzatokra lehet kenni?

Az elmúlt három évben AZ újságokban (Hírforrás, Pilisszenkereszti hirmondó) több cikk is foglalkozott a Kht.-vel kapcsolatos, alpolgármester által tett megállapításokkal. Egyvalamiről talán a cikkekben nem esett szó, ami egyértelművé teszi a valós helyzetet. 2006. októberi választások után a jegyző közel két évig együtt dolgozott a mostani önkormányzattal, AZ önkormányzat jogásza közel egy évig és a Kht. ügyvezetője közel fél évig ált jogviszonyban AZ önkormányzattal. Valamint a jelenlegi önkormányzat négy képviselője AZ előző két cikluson át tagja volt AZ előző önkormányzatoknak. Ezek után AZ egyszerű kérdés a következő: Miért nem kérdezte meg AZ alpolgármester a jegyzőt, a jogászt, a Kht. ügyvezetőjét, valamint a képviselőtársait a Kht.-Val kapcsolatos dolgokról? Talán egyszerűbb AZ olvasót egyoldalú tájékoztatással, nem valós információval ellátni, mint nyíltan feltenni a kérdést a fent nevezett személyeknek? Lassan lejár a ciklus és MI, a falu lakói szomorúan tapasztaljuk, hogy a beígért látványos fejlődés nem valósul meg, miközben a Kht.-ból Kft.-vé avanszált önkormányzati intézmény burkolt és nyílt problémái AZ önkormányzat fejére hullnak. Lehet, hogy érdemes lenne AZ alpolgármesternek a testületi üléseken és a hírforrásban megjelent célzásokat egyértelművé tenni, és választ adni arra, hogy miért nem élt azzal a lehetőséggel, hogy személyesen próbáljon a fent említett személyektől pontos válaszokat kapni a Kht. működéséről és jogi helyzetéről, és akkor talán nem kellett volna AZ elmúlt két évben eredménytelenül kutakodnia.

Havelka József

Úgy látszik, hogy lassan kibújik a szög a zsákból

Falunk önkormányzatának televíziós csatornája, a Kevély tv nem olyan régen stúdióbeszélgetést sugárzott polgármesterünkkel. A beszélgetés során a polgármester többször visszatért az általa, illetve az önkormányzat által megfogalmazott pályázati célokhoz, és mindegyiknél kiemelte, hogy az önrészt az önkormányzat természetesen csak hitel formájában tudja majd fedezni. Számomra megdöbbentő volt, hogy pont a polgármester szorgalmazza a hitelt, aki az előző önkormányzati ciklus alatt, mint a helyi civil szervezet vezetője tüzzel-vassal harcolt a hitelfelvétellel szemben, még személyesen egy levelet is írt nekem, melyben felszólított arra, hogy nincs jogom eladósítani az ő utódait. Akkor velem együtt nyilvánosan hangot adók szlogenje visszatérően mindig ugyan az volt: „Ne hagyjatok adósságot az unokáinkra”. Mivel az elmúlt időkben többször lehetőségem volt belenézni az önkormányzati ülésekről szóló közvetítésekbe, az alábbi megállapítás kristályosodott ki bennem. A polgármester által a stúdióbeszélgetésen elhangzott hitel felvétel a testületi üléseken már bevált szlogenként ismétlődik, mert minden napirendnél ahol bármi nemű gazdasági feladat elvégzése kerül meg tárgyalásra, elhangzik a bűvös mondat: "majd hiteltől oldjuk meg". Ilyenkor szomorúan állapítom meg magamban, hogy a 2004. évi hitel felvételi lehetőséggel nem tudott élni önkormányzatunk, melyet akkor a kormány által garantált 3%-os kamattal tudtunk volna felvenni. Az akkor olyan nagy bűn volt, hogy a jól megszervezett hangoskodó csapattal a hátuk mögött egyes képviselők tüntetőlegesen elutasították. Tény, hogy ha akkor mindegyik képviselő vállalta volna, hogy jobban megismerje a hitel teljes tartalmát, akkor ma már nem kéne foglalkozni jó pár utca felújításával, illetve az óvoda és az iskola is jelentős felújításon eshetett volna át. Érdemes volna az említett tüntető embereket, képviselőket elküldeni a kistérségünk (volt járás) falvaiba, vagy a Pilis másik oldalán lévő falvakba, látnák az akkori jó döntések eredményeit. Mindnyájan tapasztaljuk, hogy milyen hitelkondíciók mellett lehet most pénzt felvenni. Ebben a gazdasági helyzetben a mi önkormányzatunk csak hitelben látja a megoldást. Az egyszerű ember is láthatja, hogy ez az út egyenesen a csődhöz vezet, és akár az önkormányzatunk 2010-es költségvetésének csődbe jutását is eredményezheti.

A másik szembe tűnő probléma, amit nem csak én láttam meg, hanem sokan mások is jeltek, hogy követhetetlen az ülésen lévő napirendek témája, mert olyan dolgok történnek és ismétlődnek, amik azt sugallják, hogy egyes képviselők vagy nincsenek tisztába a feladataikkal, vagy az elejtett fél mondatokból következtetve előzetes munkaértekezleteken már előre eldöntik a végeredményt. Ez idézhet elő olyan anomáliát, mint az említett ülésen is, amikor a polgármester elfogadtatta és megszavaztatta azt az előterjesztését, mely

konkrétan az alábbi módon hangzott el: „Szavazzunk a módosítás módosításának a módosításáról”. Hiába kérdezte az egyik képviselő, hogy mondják meg, hogy konkrétan miről is kell szavazni, másoktól az a válasz érkezett, hogy ezt már megszavaztuk. Szomorú, hogy a képviselő testületben ülő képviselők közül, akik az elmúlt ciklusokban is képviselők voltak és annak idején képesek voltak egy rosszul megfogalmazott mondat, vagy egy vessző hiánya miatt a napirendet elnapoltatni, ma minden további nélkül, ad hoc módjára bement, előterjesztés nélküli javaslatot is megszavaznak. Számomra a jelenlegi képviselő

testületben a pénzügyi bizottság elnöke az a képviselő, aki bátran, nyíltan és szabatosan megfogalmazott kérdéseket tesz fel a polgármesternek, a jegyzőnek, az alpolgármesternek, illetve a Kft. vezetőjének. Az már kevésbé kelt jó benyomást, hogy a válaszok elfogadásánál már nem ennyire következetes, mosolyogva elfogad bármilyen gyenge választ is.

Még mindig maradván az említett ülésnél, meglepő volt a Kft. igazgatójának a kifakadása, melyben jelezte, hogy hiába szeretne jól dolgozni, amikor az önkormányzat egyes képviselői önös érdekekből meggátolják. Ha ezek után a tisztelt olvasó elolvassa az utolsó Pillisszentkereszti hírforrás III. évfolyam, 5. szám, 8. oldalán leírtakat, akkor végképp elbizonytalanodik az igazságot illetően. A fent említett cikkből idézek három fontos megállapítást a Kht. igazgatójától: "nem tetszik azoknak, akik nem akarják, hogy ezek a dolgok mások számára is átláthatóak, világosak, és ellenőrizhetőek legyenek. Hiszen ha zavaros, átláthatatlan, ellenőrizhetetlen valami, akkor elhallgatható, eltitkolható akár a képviselő testület elöl is." Egy másik bekezdésben az alábbi megállapítást teszi a cikk írója: „Meg kell jegyezni, hogy a képviselőtestület sokszor nem is tud - mert nem tájékoztatják – a négy szemközti háttéralkukról, a különféle érdekekről, célokról és szándékokról.” Befejező idézet a cikkből: „A Kft.-vel valóban az a baj, hogy jól működik, hogy létezik. Ebből egyenesen következik – egyesek számára -, hogy akadályozni kell a működését (vannak erre láthatatlan hatalmi módszerek), és ha lehet, meg kell szüntetni. Meg is tesznek ezért néhányan mindent, hogy ez bekövetkezzék. Lelkük rajta.”

A Klastrom Kht.-ről szóló cikk után nem is tudom eldönteni, hogy állampolgárként mit tegyünk? De azt már biztosan tudom, hogy a következő választáskor hogyan szavazok! A tv-t néző és az újságot olvasó választó polgárok előtt ezek után világossá válik, hogy a pénzügyi bizottság nevében az elnök miért követeli hosszú hónapok óta a teljes átvilágítást, illetve a megszüntetést. Nekünk, mint választópolgároknak most már csak abban kell bizakodnunk, hogy a többszöri felkérés előbb-utóbb eredményre vezet és a Kft. sorsa véglegesen és megnyugtatóan nyugvó pontra kerül.

Havelka József

Deň spoločnej modlitby Slovákov

a Maďarov v Mátraverebélyi - Szentkúte

Naše národy potrebujú vieru, nádej, lásku, odpustenie a duchovnú jednotu

- Ponajprv chcem vyjadriť radosť, že môžem spolu s vami v tomto - pre oba národy - významnom pútnickom mieste Mátraverebély - Szentkút sláviť Eucharistiu. Moja radosť je umocnená vedomím, že toto naše putovanie je aj v duchu deklarácie o zmierení v rámci spoločného programu maďarskej a slovenskej biskupskej konferencie. Prichádzam zo Žiliny, z najmladšej rímskokatolíckej diecézy na Slovensku, ktorá vznikla 14. februára 2008 v rámci reorganizácie katolíckych diecéz na Slovensku. Prinášam vám teda nielen svoj pozdrav, ale aj pozdravy našich veriacich, pozdrav našich biskupov, ktorí sú dnes v Katedrále sv. Jána krstiteľa v Trnave na vysviacke nového trnavského arcibiskupa Mons. Róberta Bezáka, - povedal úvodom slávnostnej svätej omše, ktorá sa konala 6. júna na Národnom pútnickom mieste Mátraverebély- Szentkút, žilinský diecézny biskup Mons. Tomáš Galis. Na Dni spoločnej modlitby Slovákov a Maďarov sa zúčastnili apoštolský nuncius v Maďarsku J. E. Mons. Juliusz Janusz, emeritný arcibiskup jágerskej diecézy J. E. István Seregély, pomocný vacovský biskup Mons. Lajos Varga, kňazi, františkánski rehoľní bratia, civilné authority, pútnici zo Slovenska a Maďarska.

V duchu deklarácie biskupských konferencií Maďarska a Slovenska o zmierení sa konala púť slovenských a maďarských veriacich na druhé najvýznamnejšie pútnické miesto v Maďarsku Mátraverebély- Szentkút, kde sa zišlo takmer 2 000 veriacich. Putovali sem, aby prejavili svoju túžbu žiť v kresťanskom pokoji, láske a porozumení. Na pútnickom zázname sa zúčastnili o. i. slovenskí rímskokatolícki veriaci z Budapešti, Čívu, Ečeru, Erdőkürtu, Malej Huty, Mlynkov, Pilíšskej Čaby, Santova, Senváclavu, Šárišápu, Tardošu a Orosláňu. Pred slávnostnou svätou omšou vystúpil spevácky zbor Spievajúca mládež slovenská z Mlynkov.

Úvodom slávnostnej svätej omše apoštolský nuncius Mons. Juliusz Janusz zdôraznil, že rodinná zodpovednosť Božích detí voči Bohu nás nielen vyzýva, aby sme ako dva národy žili pospolu ako bratia, ale aby sme aj „prosili najsvätejšiu Božiu Matku, Pannu Máriu, aby nám pomohla vážiť si navzájom hlboké kresťanské korene našich krajín.“

Hlavným celebrantom trojjazyčnej - latinsko - slovensko

- maďarskej slávnostnej svätej omše bol žilinský diecézny biskup Mons. Tomáš Galis, ktorý vo svojej homílii o. i. povedal:

- Dnes je potrebné pýtať sa, na čom staviame spoločný Európsky dom!? My ale môžeme tento priestor zúžiť a spýtať sa: „Na čom sa stavia dom, v ktorom sa dokážu s láskou, úctou a porozumením stretať naše dva národy? Tým, že sme prišli na toto sväté miesto, vyjadrujeme aj navonok, že tým, čo spája naše životy, je Ježiš Kristus. On je pôvodcom našej viery, nádeje a lásky, čím nás urobil schopným konať ako jeho deti. Vernosť Kristovi a láska k jeho Matke spája kresťanskú Európu. A spája aj obidva naše národy, Maďarsko aj Slovensko. História nás učí, že dôsledne žité kresťanstvo je nielen cestou k svätosti, ale aj k pozdvihnutiu a zblíženiu národov. Je potrebné, aby sme si to dnes ešte hlbšie uvedomili. Veď Boží Služobník, pápež Ján Pavol II. ocenil prínos sv. Cyrila a Metoda, evanjelizátorov Veľkej Moravy, pre celú Európu, lebo priniesli Európe dar evanjelia a r. 1980 im popri sv. Benediktovi priznal úlohu spolupatrónov Európy. Zároveň im zveril úlohu bdieť nad opätovným zjednotením Východu a Západu, keďže ich úspešné pôsobenie sa uskutočňovalo ešte pred rozkolom v jednote Cirkvi.“

Počas slávnostnej svätej omše odzneli po slovensky a maďarsky prosby veriacich o. i.: „Kráčajúc po stopách zástupov pútnikov mnohých storočí sa pred tebou skláňame, ó, Matička Mária, lebo veríme a vyznávame, že ochraňuješ naše národy, všetky radosti a starosti národov Karpatskej kotliny. Panna Mária, Veľkopani Maďarov a Matka slovenského národa, prijmi našu modlitbu a obeť, priblíž nám Krista, darcu pokoja! Amen.“

Po slávnostnej svätej omši sa veriaci zúčastnili aj litánie k Panne Márii, aby si vyprosili miernosť, zhovievavosť, vzájomnú láskavosť a každú cnosť pre seba a pre svoje rodiny.

(fúziková – luno)

Na linke Santov - Mlynky - Solymár - Žemberovce Folklórny deň v Divadle na skalách

Samospráva obce Santov (Pilisszántó) usporiadala 5. júla v Divadle na skalách (v bývalom kameňolome) Folklórny deň v Piliši. Podujatie sa začalo pred Kaplnkou Panny Márie slovenskou omšou, ktorú celebroidal katolícky farár z družobnej osady Santova Žemberoviec vdp. Peter Sabol. Vo svojej kázni sa zameriaval na sviatok slovanských vierozvestcov sv. Cyrila a Metoda, ktorým môžeme ďakovať, že slovo Božie sa dostane k ľuďom v ich materinskom jazyku. Vyzdvihol dôležitosť zachovávanía materinského jazyka. Dôstojný pán vyslovil svoje poľutovanie nad tým, že doteraz nemohol vyhovieť pozvaniu miestnych Slovákov, nakoľko, ako povedal, výhľad z kaplnky je krajší ako v Ríme. Na omši hrala organistka farnosti v Žemberovciach Zuzana Vojteššáková a spievali členovia speváckeho zboru Žemberovčan.

V Divadle na skalách sa poobede konal folklórny program národnostných súborov z okolia Piliša a speváckeho zboru a skupiny mažoretiek zo Žemberoviec, ktorý podporil Program cezhraničnej spolupráce HU-SK 2007-2013.

Predtým však položili vence úcty k dvojjazyčnej pamätnej tabuli santovských robotníkov kameňolomu a vápenkárov. Pietny akt začal zatrúbením, po ktorom starosta osady Mikuláš Kollár hovoril o tom, že Santovčanom je známy tento signál - oznamoval, že v kameňolome začnú „strílať“, teda strieľať, alebo sa stane niečo vážne. Práve také vážne je aj kladenie vencov na pamiatku predkov, ktorí si tu zarábali na skutočne ťažký chlieb. Na týchto Santovčanov spomínal

miestny amatérsky historik Ladislav Malý, ktorý pripomenul, že kamenári si na svoj chlieb zarábali priam hrdinsky, nakoľko často dolovali kameň ručne. Po týchto slovách starosta Santova a delegácia družobnej osady vedená starostkou Janou Staňovou položili vence k pamätnej tabuli a po pietnom akte sa všetci presunuli do amfiteátra.

Po pozdravných slovách M. Kollára sa prítomným prihovril podpredseda Valného zhromaždenia Peštianskej župy István Szabó. Župa v tomto roku oslavuje tisíce výročie svojej existencie, pri tejto príležitosti odovzdal starostovi obce milenárnu zástavu z hodvábu. I. Szabó pripomenul, že jeho manželka je slovenského pôvodu a sám býva v Dabaši-Šáre, kde sa deň predtým zúčastnil na Dni Slovákov v Maďarsku.

Po pozdravných slovách moderátorka popoludnia, členka Folklórneho súboru Studienka Anna Štrbiková predstavila účinkujúce súbory. Javisko patrilo najprv zmiešanému zboru Piliš, ktorý vystriedali tanečníci

miestnej tanečnej skupiny Stužka, speváci z Mlynkov, speváci a mažoretky zo Žemberoviec a tanečníci a speváci nemeckej národnosti z neďalekého Solymáru. Členovia folklórneho súboru Studienka zaspievali niekoľko ľúbostných piesní a pávi krúžok sa predstavil s kyticou slovenských piesní. Program uzavrela veselica s miestnou kapelou Santovská nálada.

(EF-LN)

Nechce sa „pchat“ do sveta umelcov

O mladom mlynskom výtvarníkovi slovenského pôvodu Blažejovi Hudečekovi

Náš usmievavý výtvarník slovenského pôvodu spod Piliša Blažej Hudeček, z ktorého napriek jeho mladému veku vyžaruje profesionalita, vďaka Slovenskej samosprávy v Mlynkoch strávil týždeň v slovenskom meste Partizánske. Predtým, než by sa s nami podelil o svoje dojmy z pobytu na Slovensku, nakrátko by sme ho chceli predstaviť svojim čitateľom. Narodil sa v roku 1980 v Senondreji, býva v Mlynkoch, kde ukončil základnú školu. Potom absolvoval obchodnú školu v Budapešti, odkiaľ prešiel do Strednej odbornej školy dekoratívnej a aranžárskej, kde sa zoznámil s ľudovým umením, ktoré je preňho dodnes veľmi dôležité. Mimochodom, zaoberal sa aj s „praktickou“ stránkou ľudového umenia: 13 rokov bol členom tanečného súboru v Mlynkoch.

Svoje členstvo bol nútený zrušiť, keď sa súbor rozpadol. Ľudové umenie je pre neho samozrejmosťou. Priamo zo školy sa prihlásil do skanzenu v Senondreji na civilnú službu (namiesto vojenčenia). Dodnes pracuje v skanzene ako reštaurátor. Na našu otázku, čím presne sa zaoberá, odpovedal: „Zvláštnosťou etnografického múzea je, že poskytuje možnosť na rôznorodú prácu: od zhotovovania železných vidiel po maľované debny. Okrem toho ak treba, tak reštaurujeme budovy zvonka, ale urobíme hocičo, čo je potrebné,“ usmieva

sa mladý umelec. Nemá obľúbenú prácu, rád robí všetko. Ak sa jedná o malé predmety, chce ich urobiť čo najviac zadaný čas. Ale jeho ozajstnou záľubou je renovovanie skriň či maľovaných debien. Tzv. široké obecenstvo dozaista najdôvernejšie pozná to dielo B. Hudečeka, ktoré už roky je hlavnou ozdobou snáď najfrekventovanejšej križovatky Mlynkov. Jedná sa o sochu z mramoru a dreva, ktorú postavil pred novým zdravotným strediskom a ktorá má názov Tlkot srdca. Fotografia tejto sochy dokonca figuruje aj v publikácii renomovaného kardiochirurga. B. Hudeček je zaujímavý a skromný človek. Nechce sa „pchat“

do sveta umelcov. Ako hovorí, preňho je dôležitejšia rodina, potom kamaráti, práca a samotné umenie je až na nasledujúcej priečke. Napriek tomu udržiava dobré kontakty s uznávanými umelcami, ako je napríklad IstvánefZámbó či János Aknay. B. Hudeček pripravuje každý rok sochy zo snehu. V jeho umení je prítomné grafity, čiže konštruktivita zobrazená aj textom. Práve tieto texty svedčia o slovenskom či skôr slovanskom pôvode umelca. Totiž ako nám prezradil, v jeho rodine nájdeme nielen Slovákov, ale aj Poliakov a Čechov.

Eva Fábíánová

Nové slová

alebo zo Sedmohradska na Slovensko

Práve som sa vrátil do svojej dedinky pod Pilišom zo Sedmohradska a už som sa aj mohol pripravovať na cestu na Slovensko. Ešte vo mne rezonovali pestré zážitky z Rumunska, z ktorých by som vyzdvihol dve aj na tomto mieste. S tromi svojimi priateľmi - výtvarníkmi sme sa dali do spevu. Oni vyspevovali, pochopiteľne, maďarské piesne, ja som sa tiež pripojil, ba naučil ich aj nové, no a napokon s veľkým záujmom si vypočuli aj tie naše slovenské. Ten môj druhý zážitok bol oveľa boľavejší a nepríjemne ovplyvnil moje ďalšie dni (aj na Slovensku). V sedmohradskej dedinke som bol, žiaľ, príliš odvážny a pil som... vodu zo studne. Podrobnejšie by som radšej nerozpisoval jej účinky, stačí toľko, že spôsobuje nemalé bolesti žalúdka.

Do mesta Partizánske som sa vybral na týždeň. Ide o menšie mesto v hornom Ponitří s 27 000 obyvateľmi, žijúcimi prevažne v panelákoch. Moja hostiteľka Táňa Böhmová, ktorá je sociálnou pracovníčkou mestského úradu, má už veľmi dobré priateľské kontakty so Slovenskou samosprávou v Mlynkoch, hostila už deti, ale aj starších ľudí spod Piliša. Odporučila mi aktívne trávenie voľného času, najmä plávanie, bicyklovanie a bowling. Veľmi ma zaujal aj nekaždodenný futbalový zápas, ktorý Táňa práve organizovala. Hralo ho mužstvo Rómov proti tímu bezdomovcov a dovŕšila ho veselá cigánska muzika. Táňa so svojim manželom Andrejom vedie združenie ochotníckych divadelníkov, pričom Andrej je činný aj v jednej keramickej dielni. Zavítali sme aj do kostolíka susednej dediny, kontrastom ktorého je obrovský kostol socrealistického štýlu v Partizánskom.

Hlavným cieľom môjho pobytu bolo zdokonaľiť sa v slovenčine, vychádzajúc zo spoznania, že človek si z daného jazyka osvojí najviac v situáciách, keď je nútený používať ho v každodennej komunikácii. Pôvodne som plánoval rozšíriť si svoju slovnú zásobu zo slovenčiny z celkom iných, oveľa príjemnejších oblastí, tá spomínaná sedmohradská studňa však rozhodla inak. So svojimi hostiteľmi v Partizánskom sme sa to snažili brať športovo a podľa možnosti s humorom, pravdou ale zostáva, že väčšina nových výrazov, ktoré som sa naučil, súvisí s mojím ochorením (napríklad: sucháre, vstrekovanie, pohotovosť, lekáreň, predpísanie liekov). Napriek tomu, že niekoľko dní som bol nútený stráviť v byte, ochota, láskavosť a v neposlednom rade dobrý humor mojich hostiteľov mi pomohli prekonať aj chorobu.

Blažej Hudeček (f)

Új szavak

avagy Erdélyből Szlovákiába

Éppen Erdélyből értem haza kis falumba és már készültem is Szlovákiai utazásomra. Székelyföldön színes élményekben volt részem, melyből kettőt ki is emelnék, az egyik során három képzőművész barátommal dalolászásba kezdtünk, Ők Magyar dalokat énekeltek, amit tudtam követtem, sőt olyat is énekeltem nekik, amit nem ismertek, és a végén szlovák dalokkal „vágtam vissza”. A másik élményem egész Szlovákiai utazásomat végigkísérte. Sajnos. Egy kis faluban kútvizet ittam, melynek hozományát bővebben nem fejteném ki, elég, ha annyit írok róla, hogy hasfájással járt.

Partizánskéba egy hétre mentem ki. Kis város, 27 000 fő a lakosság száma, az emberek panelházakban élnek. Vendéglátóm Tanya Böhmová szerint szegényes kulturális étellel rendelkezik a város, ezért szabadidőmet nem múzeumok látogatásával, hanem strandolással, bowlingozással, és biciklizéssel töltöttem. Tanya szociális munkásként dolgozik a városban, ahol ott tartózkodásom ideje alatt egy cigányok vs. hontalanok futballmérkőzést szervezett és bonyolított le. Természetesen meghívtam a rendezvényre, de sajnos épp hasfájásom volt, viszont a teraszról – mert Tanya a másodikon lakott férjével – végigkövethettem az eseményeket és a cigányzenéből is bőven kijutott. Tanya és férje Andrej amatőr színjátszó egyesületet vezetnek, sőt Andrej egy kerámiaműhelyben is tevékenykedik. Megmutatták nekem a szomszéd falu kis templomát, és biciklis körútjaim során megnézhettem a város szocreál óriástemplomát is. Utazásom célja a szlovák nyelvtudásom gyarapítása volt, hiszen az ember akkor tanul meg legjobban egy nyelvet, ha rá van kényszerülve annak gyakorlására. A végeredmény azonban kicsit szomorú lett, de végig vidáman álltunk hozzá vendéglátómmal. Új és gyakorolt szavaim többsége betegséggel voltak kapcsolatosak. Ilyenek pl.: kétszersült, injekció, ügyelet, pihenés, fekvés, gyógyszerár, gyógyszer, vény, diéta. Annak ellenére, hogy legalább négy napot a lakásban töltöttem, nagyon jól éreztem magam, vendéglátóim humorérzéke, kedvessége, és vendégszeretete nagyon megkönnyítette a helyzetem. Kedves élményem ez a viráginstallációs köztéri szoborkert, amely egy magas sarkú cipőt ábrázol. Ezúton is üdvözlöm őket és köszönöm meg ismét kedvességüket!

Hugyecsek Balázs

Letná škola – SAS

Cítila som sa šťastná, keď ma prijali na letný kurz slovenského jazyka a kultúry: Studia Academica Slovaca (SAS).

Tento 45. ročník letnej školy sa konal v Bratislave v dňoch 2. 8. -22. 8. 2009.

SAS je hlavne jazykovým kurzom slovenčiny. Je určená zahraničným univerzitným profesorom a študentom slovakistiky a slavistiky, spisovateľom, novinárom takže všetkým záujemcom o štúdium slovenského jazyka a kultúry.

Cieľom kurzu je získanie a prehĺbenie komunikačnej kompetencie v slovenskom jazyku, rozšírenie poznatkov zo slovenskej gramatiky, literatúry, histórie a kultúry.

Letná škola SAS je najstaršou letnou jazykovou školou na Slovensku. Je organizovaná od roku 1965. Letnú školu SAS zvyčajne navštevuje približne 150 frekventantov z viac ako 25 krajín sveta.

Takto to bolo aj v tomto roku. Mnohí prišli z Nemecka, z Talianska, z Fínska, z Anglicka ale aj z Ameriky, z Taiwanu, z Austrálie....

Trojtyždňový kurz sa uskutočnil v Inštitúte pre verejnú správu, kde bolo okrem vyučovania zabezpečené aj ubytovanie a stravovanie.

Každý deň sa konali jazykové kurzy pre zaciatočníkov, pre mierne a stredne pokročilých a špecializované semináre pre pokročilých. Do jednotlivých študijných skupín nás zaradovali podľa vstupného testu zo znalosti slovenského jazyka.

Okrem jazykových seminárov boli aj rozličné prednášky z oblasti vlastivedy. Cvičenia boli veľmi osožné, profesori boli pripravení a ochotní. Samozrejme pravidelne sme dostávali domáce úlohy.

Pripravili nám aj špeciálny program (workshopy), kde sme mali možnosť zoznámiť sa slovenským jazykom prostredníctvom umenia. V tvorivých dielňach sme pracovali s profesionálnymi umelcami z oblasti divadla, spevu, tanca, ľudového umenia, filmu...

Ja som sa hlásila do skupiny folklóru, kde sme sa naučili krásne slovenské ľudové tance. Tie sme aj prezentovali na obľúbenom podujatí SAMI SEBE na konci letnej školy.

Počas troch týždňov bol veľký výber fakultatívnych programov, ako rôzne formy prezentácii slovenského umenia, napr. premietanie

filmov, vystúpenia umeleckých súborov, návšteva výstav, koncertov, stretnutia so slovenskými spisovateľmi, umelcami a inými významnými predstaviteľmi slovenskej vedy a kultúry.

Najviac sa nám páčili koncerty jazzovej speváčky Aleny Čermákovéj a speváckeho zboru Lúčnica. Festival slovenských populárnych piesní tiež bol zábavný. Na večeri slovenskej kuchyne sme mohli ochutnať všetky typické slovenské jedlá a do noci sme tancovali na ľudovú hudbu zboru Ekonóm.

Krásne zážitky sme získali na exkurziách po vybraných regiónoch Slovenska. Pozreli sme kultúrne a historické pamiatky, mestá, hrady, múzeá, jaskyne. Ja som si vybrala štvrtú trasu, ktorá bola nasledujúca: Strečno - Martin - Pribylina - Poprad - Betliar - Rožňava - Krásna Hôrka - Demänovská ľadová jaskyňa - Banská Bystrica.

Všetci študenti sme úspešne absolvovali letnú školu, a za aktivitu a pravidelnú účasť na seminároch sme dostali vysvedčenie.

Vďaka organizátorom, odborníkom a spolupracujúcim letnej školy, ktorí nám pripravili bohatý vzdelávací, kultúrny a vlastivedný program počas prednášok, seminárov a exkurzií.

Tieto tri letné týždne strávené v Bratislave boli veľmi krásne i užitočné.

Získala som veľa priateľov z rôznych krajov sveta, s ktorými sme spolu prehľbovali naše znalosti i osobný vzťah k slovenčine, Slovensku a jeho kultúre.

Orsolya Kruppová

Dni zahraničných Slovákov s Mlynčanmi Na výstave Agrokomplex v Nitre

Každoročne sa na konci augusta v Nitre koná Medzinárodná poľnohospodárska a potravinárska výstava Agrokomplex. Tento rok to bolo už po 36-krát a zúčastnilo sa na nej viac ako štyristo vystavujúcich firiem z desiatich štátov sveta. V rámci nej sa v dňoch 22. a 23. augusta uskutočnil už tretí ročník Dní zahraničných Slovákov na Agrokomplexe 2009 v Nitre. Cieľom týchto stretnutí je poznávanie a prezentácia života Slovákov žijúcich v blízkom zahraničí, ktoré má slúžiť na posilnenie ich národného povedomia, prehľbovanie stykov s materskou krajinou a rozvíjanie vzájomnej spolupráce v oblasti kultúry a hospodárstva.

Kým prvé dva ročníky usporiadal štátny podnik Agrokomplex - Výstavníctvo v Nitre a jeho organická súčasť Slovenské

poľnohospodárske múzeum s malým príspevkom Nitrianskeho samosprávneho kraja, výlučne zo svojich prostriedkov, tretí ročník už významne finančne podporil aj Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Na tomto dvojdnovom odbornom a kultúrnom podujatí sa zúčastnilo takmer 80 zahraničných hostí z Česka, Chorvátska, Maďarska, Rumunska, Srbska a Ukrajiny.

Dni zahraničných Slovákov na Agrokomplexe 2009 otvorila predsedníčka Úradu Slovákov žijúcich v zahraničí Vilma Prívarová a riaditeľ spoločnosti Agrokomplex - Výstavníctvo v Nitre Ing. Miloslav Pisár. Hlavnou náplňou týchto dní bol odborný program, v ktorom odzneli prednášky na rôzne témy, ktoré sa dotýkajú života Slovákov v krajinách, z ktorých

jednotlivé skupiny prišli. Predseda Združenia a regionálneho kultúrneho strediska pilišských Slovákov Jozef Havelka rozobral kultúrno-spoločenské aktivity Slovákov žijúcich v tomto regióne Maďarska. Na žiadosť prítomných informoval aj o aktuálnej situácii okolo Slovenského domu v Mlynkoch.

V kultúrnom programe pre účastníkov počas akcie vystúpili zo Slovenska spevácky súbor z Veľkej Mane a folklórna skupina z Drážoviec a z Maďarska speváčky Folklórnej skupiny Piliš z Mlynkov. Účastníci Dní zahraničných Slovákov na Agrokomplexe v Nitre prejavili vysokú spokojnosť s celým podujatím a veria, že bude pokračovať aj v budúcich rokoch.

Predseda Obce Slovákov v ČR Peter Lipták z Prahy sa zaoberal špecifikami slovenskej menšiny v Česku a perspektívami jej vývoja.

Podpredseda Obce Slovákov v ČR Vlastimil Fabišík z Brna sa vo svojej prednáške venoval slovenskému folklóru v Česku a desaťročným úspechom festivalu Jánošíkov dukát. Michal Karkuš z Novej Huty v Rumunsku rozobral kultúrno-spoločenský život a hospodársky život v obci v kontexte politických zmien 20. storočia. Čerstvý maturant békeščiabianskeho gymnázia, teraz už študent UKF v Nitre Dušan Kunovac nielen slovom, ale aj obrazom a zvukom priblížil účastníkom na príklade včelárstva svojho starého otca tradície včelárstva békešského Slováka. Riaditeľ Poľnohospodárskeho múzea v Kulpíne Ján Kišgeci sa zamerl na staré tlače, konkrétne si vybral tému časopis Báčanský chmeliar - svedectvo našej vyspelosti. Predseda Zväzu Slovákov v Chorvátsku Andrej Kuric sa zamerl na prítomnosť Slovákov v Chorvátsku a vyzdvihol aj súčasné významné osobnosti z radov Slovákov v Chorvátsku, ktoré sa podieľajú na kultúrnom a hospodárskom rozvoji krajiny. Čestný predseda Slovenského kultúrneho a umeleckého spolku P. J. Šafárika v Novom Sade Michal Hyža zhodnotil kultúrno-spoločenský život Slovákov v Novom Sade a vyzdvihol podiel osobností, ktoré sa v minulosti podieľali na zachovávaní slovenskosti v meste, ktoré je kultúrnym a hospodárskym strediskom Vojvodiny.

Tradične najpočetnejšie boli zastúpení Slováci zo Srbska. Čestný predseda Matice slovenskej v Juhoslávii Rastislav Surový vyzdvihol pôsobenie Matice slovenskej v Srbsku a jej podiel na udržiavaní národného povedomia Slovákov od jej vzniku. Pozornosť medzi prítomnými účastníkmi vzbudila jeho manželka, ktorá vhodne doplnila jeho prednášku prednesom básní od slovenských klasikov. Adam Jonáš

z Kovačice na faktoch poukázal na to, že Slováci sú vo Vojvodine vzdelanou a vitálnou menšinou, a v rôznych oblastiach zastávajú popredné miesta. Publicista Ján Špringel z rovnakého strediska Slovákov v Banáte vybral z hľadiska turistiky a cestovného ruchu najatraktívnejšie miesta rodiska a celého Banátu pre návštevu turistov a uviedol viaceré fakty jedinečnosti

Kovačice. Podpredseda Matice slovenskej pre Banát, ktorý stál na čele najpočetnejšej delegácie Slovákov zo Srbska, vyzdvihol činnosť jednotlivých miestnych odborov a prácu jednotlivcov.

Na odbornom podujatí boli prítomní jednotlivci aj z ďalších štátov. Už viac rokov medzi najzaujímavejšiu expozíciu na Agrokomplexe patrí podnik Slováka Juraja Bocku Slovan Zdravo Selenča, ktorý vyrába zdravú výživu. Inak to nebolo ani v tomto roku, keď táto expozícia patrila medzi najvyhľadávanejšie a dá sa povedať, že aj suplovala absentujúcich slovenských potravinárskych vystavovateľov.

Hlavným miestom konania Dní zahraničných Slovákov na Agrokomplexe 2009 bola Stredoslovenská koliba. V nej mala každá zúčastnená skupina výstavný kútik, v ktorom sa predstavila svojimi typickými exponátmi: ukážkami knižnej a časopiseckej produkcie, predmetmi z ľudovo-umeleckej tvorby, fotografiami, remeselníckymi výrobkami a pod. Účastníci stretnutia mali v programe aj návštevu expozícií výstavy Agrokomplex a Slovenského poľnohospodárskeho múzea, ktoré leží v rozsiahlom výstavnom priestore a spolu so skanzenom je jeho súčasťou.

Ján Jančovic

Határon túli szlovákok találkozója a nyitrai vásáron

2009. augusztus 22-23.-án Nyitrán a mezőgazdasági vásáron immár harmadszor találkoztak a határon túli élők szlovákok képviselői. Ebben az évben a találkoztót megtisztelte Vilma Privarová, a határon túli szlovákok hivatalának Elnök asszonya aki ebben az évben támogatta a rendezvényt. A rendezvény hivatalos házigazdája Ing. Miroslav Pisár kiállítás igazgatója. Az rendezvényt a Pilišszentkereszti Pilis kórus hölgyei nyitották meg, majd a megnyitó után Ing. Svikruha Marián Mezőgazdasági vásár múzeumának igazgatója valamint Ing. Jan Jancovic koordinátor tartotta meg a köszöntést illetve a köszöntés utáni bevezető beszédet. Ezután a találkoztón résztvevő országok képviselői adtak rövid tájékoztatást a hazájukban élő szlovák nemzetiségű emberek életéről, sikereiről.

A rendezvényen résztvevők következő országokból érkeztek: Csehország, Lengyelország, Magyarország, Románia, Szerbia, Horvátország és Szlovákia.

A rövid beszámoló után a résztvevők közös látogatást tettek a vásárban illetve a vásár területén lévő múzeumban. A kirándulás után a résztvevők közös vacsorán vettek részt, melyet egy nagyon vidám zenés est követte, ahol a Kovacicából érkezett harmonikás szórakoztatta a jelenlévőket. Másnap a résztvevők folytatták a konferenciát délben közös ebéden vettek részt ahol úgy búcsúztak el egymástól, hogy jövőre még nagyobb képviselővel illetve nagyobb kiállítással érkeznek a konferenciára.

Nekünk élmény volt látni és hallani, hogy a felsorolt országokban élők milyen szépen beszélnek a nyelvet és milyen aktívan ápolják a nemzetiségi kultúrájukat.

Havelka József

Nielen priateľské, aj športové vzťahy sa rozširujú

Po minuloročnej vydarenej športovej udalosti na Slovensku zavítali mlynski futbalisti v tomto roku do Českej republiky, do obce Rakvice, neďaleko juhomoravského mesta Břeclav. Zďaleka však nešlo iba o bežné stretnutie športovcov, ale aj o skvelú možnosť precvičovať si slovenčinu medzi priateľmi. Navyše sa naskytla možnosť aj na rozšírenie medzinárodnej spolupráce, keďže na turnaji sa zúčastnilo aj mužstvo družobnej obce Mlynkov zo Slovenska Blatné a z českej obce Zaječí. Po vydarenom futbalovom záporení mladí športovci spod Piliša nadväzovali priateľské styky za spoločným stolom.

Rakvice má 200 obyvateľov a veľmi pekný športový areál s dvomi futbalovými ihriskami, viacúčelovým ihriskom s umelým povrchom, squashovou halou, detským ihriskom a

mnohými atrakciami, klubovými miestnosťami, prezliekárňami, reštauráciou, espressom a hotelom. Na areál nadväzuje rybník s plážou.

Zápolenie bolo náročné a hoci víťazmi turnaja sa stali domáci, diplom najlepšieho hráča putoval do Mlynkov, zaslúžil si ho Zoltán Papp.

Na konci turnaja vedúci delegácie zo Zaječího oznámil, že ich futbalová jednota slávi o rok sté výročie založenia a pri tejto príležitosti by radi usporiadali podobný turnaj. Veríme, že mlynskej slovenskej samospráve sa podarí získať finančné zdroje, aby sa mlynski futbalisti mohli zúčastniť stretnutia. O dva roky by chceli zorganizovať medzinárodný futbalový turnaj pod Pilišom.

J. Havelka (ef)

Bővülő baráti és sport kapcsolatok

Tavaly a Blatné testvérközségünk felnőtt amatőr labdarúgóinak kezdeményezésére, a helyi polgármester fővédnöksége, valamint a Rakvicei polgármester és a Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat támogatásával, Blatnéban labdarúgó tornán vettek részt fiataljaink. A tavalyi tornán a játék mellett komoly barátságok is alakultak. Ennek eredményeként született az a közös elhatározás, hogy a tornát folytatni kell, és minden évben más-más helyszínen kerüljön megrendezésre. Már a tavalyi tornazáró bankettjén jelezte a csehországi Rakvice polgármestere, hogy ebben az évben a házigazda szerepét ők vállalják. Nyár elején az előzetes meghívóban a polgármester jelezte, hogy a negyedik csapat, a csehországi Zaječí városka csapata lesz. Fiataljaink nagy várakozással készültek a tornára. Augusztus utolsó hétvégéjén elutaztunk Rakvicebe, ahol a polgármester fogadott minket. Az elszállásolás után a fiúk siettek a sportlétesítménybe, hogy megnézzék a másnapi torna helyszínét. Az élénk táruól látvány minden képzeletünket felülmúlta. Rakvice kisebb település, mint a miénk. Van egy centerpályája, gyönyörű 200 személyes fedett lelátóval, mellette edzőpálya, 4 db tenispálya, ezekhez öltözők, klubszobák,

étterem, presszó és természetesen egy izléses hotel, melyhez egy fürdőzésre alkalmas horgászút is tartozik. Ezt az egészet egy bútorkészítő vállalkozó üzemelteti. Az Önkormányzat a területet biztosította, és az összes sportágat együttesen magyar pénzre átszámítva évente 500.000 forinttal támogatja. Visszatérve a tornához, a fiúk rövid falunézó séta után pihenni mentek, hogy

másnap jó kondival bírják a mérkőzéseket. A mérkőzéseken tapasztaltnunk kellett, hogy az ellenfeleink játékosai korábban mind aktív labdarúgók voltak, akik mai napig is rendszeresen játszanak az öregfiúk bajnokságában. A tornát idén is a hazai csapat nyerte, viszont megint a mi játékosunk lett a torna legjobb játékos! Ebben az évben Papp Zoli érdemelte ki a kitüntető díjat, a helyszínen kapott nagy ovációhoz mi is csatlakozunk, és gratulálunk neki.

A torna utáni közös rendezvényen a csehországi Zaječí vezetője jelezte, hogy jövőre a városuk labdarúgó egyesülete 100 éves évfordulóját ünnepli. Szeretnék, ha jövőre az ünnepség keretén belül a tornát ők rendezhetnék meg. A jelenlévők kitörő lelkesedéssel fogadták a meghívást.

Mivel a mostani tornán a házigazdák a torna napján maximálisan biztosították a vendéglátást, a Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat állta a mikrobusz költségét, a mi kis delegációnk tagjainak a szállás, valamint az indulás és a hazautazás napján az étkezés költségeit kellett fizetniük.

Már hazafelé azon gondolkodtunk, hogy milyen pályázatokat keressünk ahhoz, hogy a jövő évi tornán is részt tudjunk venni, természetesen szükség lesz a játékosok anyagi hozzájárulására is.

A résztvevők egyhangúan azon a véleményen voltak, hogy az ilyen találkozók kollektívan, illetve magánszemélyként is nagyon hasznosak, ebből nem szabad kimaradni. Ha kell, két év múlva akár a saját pénzünkön is vállaljuk a házigazda szerepét.

Havelka J

Slovenská samospráva Peštianskej župy

Vysunutie zasadnutie v Mlynkoch

Pri vypracovaní pracovného plánu na tento rok sa Slovenská samospráva Peštianskej župy rozhodla uskutočniť svoje vysunutie zasadnutie v Mlynkoch, aby si pozrela nový Slovenský dom. Odvtedy však nastali zmeny, ktoré sú nám všetkým známe - pozrieť si mohla zatiaľ iba pozemky. Zasadnutie bolo uzneseniaschopné, chýbal iba jeden člen zboru. Na rokovanie pozvali riaditeľku miestnej školy a členku predsedníctva Zväzu Slovákov v Maďarsku Martu Papučkovú Glücklichovú, vedúcu Organizácie Slovákov v Mlynkoch Gizelu Molnárovú, notárku Silviu Baraňákovú a starostu Józsefa Lendvaiho, ktorý sa však kvôli iným povinnostiam na zasadnutie nemohol dostaviť a tak mu nemohli položiť pripravené otázky.

Pri prediskutovaní správy o činnosti v prvom polroku viacerí podotkli, že v nej chýbajú niektoré aktivity. Tento bod preto odložili na doplnenie. Nasledovalo rozdelenie finančnej podpory na kultúrne podujatia, ktoré vopred prediskutoval kultúrny výbor. Potešiteľnou správou je, že uchádzačom mohli udeliť žiadanú podporu, ale smutne konštatovali, že z 28 slovenských obcí sa do konkurzu prihlásilo iba 12. Išaseg a Santov dostanú po 60 tisíc forintov, 70 tisíc ziskal Čomád, kým Čemer, Ečer, Kerepes, Malá Tarča, Mlynky, Pilišska Čaba, Šóškút, Velká Tarča a Vacov dostali po 80 tisíc forintov.

Tretím rokovacím bodom bola príprava župnej národnostnej konferencie, o ktorej referoval predseda zboru Dr. Július Alt. Zo strany poslancov odznelo viacero návrhov, koho by mali pozvať ako hosta a ako prednášateľa, ako aj iniciatíva, aby popri predsedoch slovenských zborov v jednotlivých obciach pozvali na konferenciu aj riaditeľov škôl z obcí, kde sa vyučuje slovenčina ako predmet. O prípravu pozvánok, resp. o prípravné organizačné práce sa postará Dr. J. Alt. Pán predseda nás informoval aj o Dni menšín v Peštianskej župe (26. septembra), hosťiteľkou ktorého bola bulharská samospráva.

Potom členovia slovenskej župnej samosprávy zavítali do miestnej základnej školy, kde im činnosť inštitúcie a vyučovanie národnostného jazyka priblížila riaditeľka Marta Papučková Glücklichová. Následne si pozreli pozemok, na ktorom mali pôvodne postaviť Slovenský dom i novšiu alternatívu miesta výstavby. Záverom konštruktívneho pracovného dňa zavítali na Chotárnu skalú (Dobogókő), kde ich pozval na obed riaditeľ Hotela Piliš. Rozlúčili sa v nádeji, že ďalšie spoločné zasadnutie budú môcť usporiadať v novom Slovenskom dome v Mlynkoch.

Jozef Havelka

člen Slovenskej samosprávy Peštianskej župy

Pilisszentkeresztzen ülésezett a Pest megyei Szlovák Önkormányzat

A Pest megyei Szlovák Önkormányzat, amikor az éves munkatervét készítette, akkor azzal a nem titkolt szándékkal döntött a kihelyezett ülés helyszínéről, hogy személyesen megtekintí az új Szlovák házat. Azóta tudjuk, hogy milyen okok játszottak a ház megépítése körül, és mára a program keretén belül csak a telkeket tudjuk megtekinteni. A kihelyezett helyszín ellenére, csak egy képviselőnk hiányzott a szeptember 15-i ülésünkről. A megye által biztosított referens és munkatársa segítségével kezdtük el a munkánkat. Meghívtuk a polgármestert, a jegyzőasszonyt, az iskola igazgatóját és a Pilisszentkeresztí Szlovákok Szervezetének vezetőjét. Az ülés kezdetekor derült ki, hogy a polgármester halaszthatatlan ügy miatt nem tud részt venni az ülésen. Így az ő köszöntése, illetve a képviselők kérdéskérdése sajnos elmaradt. A meghirdetett napirendek az alábbiak voltak:

2009. I. félévi beszámoló megtárgyalása, illetve elfogadása. A képviselők hiányolták azt, hogy az előterjesztés több tételt nem tartalmaz, ezért a napirendet elnapolták azzal a megkötéssel, hogy a legrövidebb időn belül rendkívüli ülés keretében újra tárgyalják. Második napirendként a beérkezett kulturális pályázatokat szavazta meg a testület, melyeket a kulturális bizottság előzetesen megtárgyalt és javasolta elfogadásra. A testület szomorúan tapasztalta, hogy a megye 28 települése közül csak 12 település pályázott. Mivel a pályázati alapunk összege engedte, élve a lehetőséggel, minden pályázó a kért támogatást kapta meg. Mivel a testület engem bízott meg a cikk megírásával, kérte, hogy a Ludové noviny szerkesztőségébe küldjem el a cikket, és szerepeltessem a pályázaton nyert településeket. A kérésnek eleget téve az alábbi települések részesülnek támogatásban.

Csomád	70.000Ft	Nagytarcsa	80.000Ft
Csömör	80.000Ft	Piliscsaba	80.000Ft
Ecser	80.000Ft	Pilisszántó	60.000Ft
Isaszeg	60.000Ft	Pilisszentkereszt	80.000Ft
Kerepes	80.000Ft	Sóskút	80.000Ft
Kistarcsa	80.000Ft	Vác	80.000Ft

A harmadik napirend keretében az októberi megyei nemzetiségi konferencia előkészítéséről tárgyaltunk, melyet az elnök terjesztett elő. A képviselők több vendéget és előadót javasoltak meghívni, valamint javasolták, hogy a települési szlovák önkormányzati vezetőkkel együtt a nemzetiségi iskolák igazgatói is legyenek meghívva. Az előterjesztő elnök vállalta a meghívó elkészítését, illetve a meghívás megszervezését.

Negyedik napirendi pont keretén belül az önkormányzat képviselői meghallgatták az elnök tájékoztatását a szeptember 26-i Pest Megye Kisebbségek Napja rendezvényről, mely Halásztelken kerül megrendezésre, és amelynek a Bolgár megyei Önkormányzat a házigazdája.

Természetesen minden érdeklődőt szeretettel várnak a házigazdák. Ezután ellátogattunk az általános iskolába, ahol az igazgató asszony az iskola bemutatása után tájékoztatott minket a helyi nemzetiségi oktatás állapotáról. Ezt követően

megtekintettük az új Szlovák Ház eredeti építési tervét, majd az új építési tervet. A pilisszentkereszti kihelyezett ülés után a megyei szlovák önkormányzatot Dobogókőre invitáltuk, ahonnét csodálatos panoráma nyílik a Duna kanyarra. A munkanap végén a dobogókői Pilis hotelbe mentünk ebédelni, amelyre meghívtuk ülésünk vendégeit is. A jó hangulatban elfogyasztott ebéd végén jött a meglepetés, az üdülő igazgatója örömet fejezte ki, hogy a Pest Megyei Szlovák Önkormányzat ellátogatott hozzájuk, röviden bemutatta az üdülő szolgáltatásait, és kérte, hogy fogadjuk el az ebédet, mint a cég ajándékát! Ezúton is még egyszer köszönjük az Igazgató Úrnak! Ígérjük, hogy az üdülőt jó szívvvel ajánljuk az önkormányzatoknak. Búcsúzásként úgy váltunk el, hogy legközelebb az új Szlovákházban tartjuk a következő kihelyezett ülést.

Havelka József

Pest megyei Szlovák Önkormányzat képviselője

Školský rok 2009 / 2010 v škôlke

Síce nový školský rok aj u nás sa začína 1. septembra, ale celé leto sme pracovali na tom, aby sme privítali deti v čistej, vymalovanej a potrebnými vecami vybavenej materskej škole. V tomto školskom roku bude do škôlky prichádzať 99 detí. Podobne ako doteraz, pracovať budeme v štyroch skupinách. S deťmi sa bude zaoberať sedem učiteliek a štyri pestúnky. Od Ministerstva školstva MR sme získali 680.000. forintov na zariadenie triedy veľkej skupiny. Kúpili

sme pekný nábytok: skrine, stoly a stoličky. Na ihrisku sme opravili pokazené zariadenia. Od župnej nadácie sme získali 145.000. forintov, z ktorých sme kúpili hračky a názorné pomôcky pre deti. Snažíme sa zabezpečiť v materskej škole pokojné ovzdušie. Z našich úloh je najdôležitejšia jazyková výchova detí. Maximálne sa snažíme využiť každú možnosť na zachovanie slovenskej identity škôlkárov, zvyky a tradície našej obce. Samozrejme, veľký dôraz kladíme aj na rozvíjanie jazykových schopností v slovenskom a maďarskom jazyku.

Katarína Bodová

V. Maňka, P. Weiss a V. Prívarová v Mlynkoch

Nielen o Slovenskom dome

Slovenský europoslanec Vladimír Maňka, mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec SR v Budapešti Peter Weiss a predsedníčka Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Vilma Prívarová 23. septembra zavítali do najslovenskej obce v Maďarsku. V Mlynkoch (Pilisszentkereszt) sa zaujímali o stav príprav výstavby nového Slovenského domu - Strediska pilíšskych Slovákov, o aktuálne problémy a celkové postavenie Slovákov.

Hostí v (starom) Slovenskom dome privítala skupina školákov v kroji prednesom básne miestneho rodáka Gregora Papučka a pilíšskymi ľudovými piesňami. Hlavný hosťiteľ, predseda Združenia a kultúrneho strediska pilíšskych Slovákov, zástupca predsedníčky Slovenskej samosprávy v Mlynkoch Jozef Havelka na pracovnom a zároveň priateľskom stretnutí privítal aj ďalších hostí - predsedu Celoštátnej slovenskej samosprávy (CSS) Jána Fuzika, starostu obce Józsefa Lendvaiho a vedúceho sekretariátu štátneho tajomníka Úradu predsedu vlády Maďarskej republiky Lászlóa Glatza. Do besedy so vzácnymi hosťami sa zapojili miestni slovenskí aktivisti, členovia slovenských volených zborov a Zväzu Slovákov v Maďarsku.

Začatie výstavby nového Slovenského domu - Strediska pilíšskych Slovákov z finančných zdrojov slovenskej a maďarskej vlády dlhší čas mešká kvôli komplikáciám zapríčineným výmenou pozemku medzi CSS a obecnou samosprávou. Nové stavebné povolenie by príslušné úrady mali vydať v prvej polovici októbra a dovtedy by mala byť podpísaná aj dohoda medzi CSS ako realizátorom projektu a Slovenskou samosprávou v

Mlynkoch, resp. Združením pilišských Slovákov ako hlavnými užívateľmi nového objektu. Na stretnutí to potvrdili J. Fuzik aj J. Havelka, podľa ktorých právnici ich zborov vykonávajú už záverečné kozmetické úpravy.

Obecná samospráva vlni na jar rozhodla, že z pôvodného Slovenského domu na Hlavnej ulici sa miestna slovenská samospráva a Združenie pilišských Slovákov musia vystačovať, lebo obec potrebuje jeho priestory. Odovzdanie dvojpodlažnej budovy s kapacitou spoločenskej miestnosti pre 120 osôb sa pôvodne plánovalo na jún 2009. Na výstavbu prispela maďarská vláda sumou 80 miliónov forintov, rovnakým dielom - 10 miliónmi korún (331.939 eur), prispela aj slovenská vláda.

Hostia sa zaujímali aj o ďalšie aktuálne otázky menšinového bytia, vrátane toho, či už celkom utíchli vášne okolo kauzy Slovenského domu v Mlynkoch a či nepretrváva napätie medzi občanmi. Pilišania sa vyjadrili v tom zmysle, že v obci je relatívny pokoj, slovensko-maďarské napätie z tzv. vysokej politiky sa však občas dost' negatívne dotýka aj ich. Referovali pritom aj o svojom (zatiaľ, žiaľ, neúspešnom) pokuse zabezpečiť hostujúceho pedagóga zo Slovenska pre pilišský región, o potrebe posilnenia slovenčiny v kostole a najmä o každodennom boji s dôsledkami asimilácie, straty slovenského materinského jazyka a národnostného povedomia, ako aj o snahe posilnenia národnostnej identity.

Imrich Fuhl

Riaditeľka na dôchodku

Katarína Sziveková bola prvou Mlyncankou na čele školy

Dlhoročná riaditeľka školy našej najslovenskejšej obce - oficiálne: Slovenskej národnostnej základnej školy v Mlynkoch - KATARÍNA SZIVEKOVÁ (rodená Vičková) po 33 rokoch pedagogickej praxe pred rokom odišla do dôchodku. S istým odstupom času sme ju požiadali o rozhovor, jednak o bilancovanie svojej pedagogickej dráhy, jednak o to, aby sa podelila s našimi čitateľmi o svoje bohaté skúsenosti. No a v neposlednom rade sme, samozrejme, boli zvedaví aj na to, v čom vidí podstatu našej verejnosti známych (a aj menej známych) problémov vo svojej rodnej obci, ktoré práve vlni dokonca nadobudli rozmer kauze pretriasanej ako v slovenskej, tak aj v maďarskej tlači.

- Národnostným tónom podfarbené problémy v Mlynkoch v poslednom čase sa aj nezaujatým pozorovateľom javia najmä ako napätie medzi miestnymi rodákmi („domorodcami“) a niektorými prisťahovalcami. Vidíte, prežívate ich takto aj vy?

- Ja vychádzam z toho, že keď si niekto z nejakých dôvodov vyberie práve našu dedinu za svoj nový domov a skutočne tu chce s nami žiť, tak najsamprv musí spoznať dedinu, ľudí, miestne zvyky a všetko, čo ho tu čaká. No a keď sa mu tu páči, môže sa usadiť a zapojiť sa do rôznych našich aktivít. Keď sa mu ale dedina alebo naši ľudia pre niečo nepáčia, môže si zvoliť radšej inú obec, v podstate nemá tu čo hľadať. Takéto problémy ale, našťastie, nie sú charakteristické, a poznáme veľa pozitívnych príkladov. Pravda, aj v prípade zmiešaných manželstiev to tej „druhej polovičke“ chvíľu potrvá, a podľa mojich skúseností vlastne až vtedy sa naozaj cíti úplne príslušníkom miestneho spoločenstva, keď začne chodiť na naše slávnosti a na pohreby. To totiž znamená, že už má tu svojich priateľov a blízkych. Niektorí ľudia sa dokážu za veľmi krátky čas prispôsobiť, iným ale nestačí ani desať rokov, jednoducho nechcú sa dostať do miestnych kolektívov, naopak, neustále zdôrazňujú svoju odlišnosť od nás. V poslednom čase to bije do očí najmä preto, lebo, žiaľ, aj u nás sa do toho dostala politika. Donedávna sa politikou na miestnej úrovni v našich Mlynkoch takmer nikto nezaoberal, akože nepôsobili ani žiadne miestne organizácie politických strán.

- Uvoľnená od každodenných pracovných povinností a zodpovednosti vedenia školy ako vnímate, a vôbec nakoľko sledujete a prežívate aktuálne problémy nielen v škole, ale v vôbec v obci?

- S ťažkým a boľavým srdcom... Napríklad keď počujem, čo žiada obecná samospráva od našej školy, prípadne čo jej nechce dať. A podobne je tomu aj v prípade ďalších problémov a rozporov. Tak trošku sa aj dá pochopiť, prečo občas vystupuje samospráva tak či onak. Myslím tu najmä na nedostatok finančných prostriedkov, ktorý jej dost' obmedzuje možnosti. Pokiaľ ide o školu, súvisí to aj so zníženým počtom žiakov. Kedysi ich bolo až 280, dnes máme už o sto menej. Jednak menej detí sa rodí, jednak niektorých žiakov rodičia zapisujú do iných škôl.

- V súvislosti s krutým bojom o žiakov vedenia našich základných škôl v Piliši akoby boli upodozrievané z toho, že bránia tomu, aby sa pilišski žiaci dostali do budapeštianskej slovenskej školy...

- Môžem s pokojným srdcom a jednoznačne vyhlásiť, že nikdy sme neboli proti tomu, naopak, rodičov sme vo svojich rozhodnutiach zapísať si deti do slovenskej školy v Budapešti vždy podporovali. Zásadne však nesúhlasíme s tým, aby našich žiakov prepisovali do škôl susedných lokalít. Vedenie budapeštianskej slovenskej školy sme dlhé roky pravidelne volali k nám na návštevu, aby osobne presvedčili ôsmakov a ich rodičov. V poslednom čase aj v prípade ostatných škôl tieto osobné stretnutia vystriedali, nahradili skôr prospekty či videonahrávky propagujúce danú inštitúciu. Žiaci si pritom vo svojich prihláškach na ďalšie štúdium môžu označiť štyri-päť škôl, čo je určite sama o sebe dobrá vec, ale, žiaľ, vedie to tiež k tomu, že nie veľmi uprednostňujú práve slovenské gymnázium.

- Vieme, že v mlynskej základnej škole sa už tradične vyučuje slovenčina len ako predmet. Je to už úplne ireálne, aby sa postupne pretvorila aspoň na dvojjazyčnú?

- Mám také skúsenosti, že rodičia by boli proti tomu. Naši žiaci pokračujú vo svojich štúdiách prevažne v budapeštianskych stredných školách. samozrejme, je medzi nimi aj jedna slovenská, ktorú by si mohli vybrať po skončení slovenskej, resp. slovensko-maďarskej základnej školy. Ale keď majú na výber vyše sto stredných škôl, rodičia si tak myslia, že iste nie každý by chcel ísť do slovenského gymnázia, a všade inde potrebujú maďarčinu, napríklad už hneď pri prijímačkách. Rodičia sa teda obávajú, že povedzme z dejepisu alebo zemepisu by ich deti neobstáli, že by mohli mať problémy, keby sa dovtedy učili tieto predmety po slovensky.

- V 80-ych rokoch minulého storočia v mlynskej škole prebiehala tzv. experimentálna dvojjazyčná výučba. Čo to vlastne znamenalo v praxi a prečo to muselo zaniknúť?

- Do tohto experimentu sme sa zapojili ako prví. Znamenalo to, že niektoré predmety sme vyučovali dvojjazyčne. V nižších ročníkoch išlo o vecné učivo a spev, no a kým sme mali školskú družinu, aj tam boli slovenské zamestnania. Vo vyšších ročníkoch sme dvojjazyčne vyučovali dejepis a takto prebiehali aj triedne hodiny. Pravda, v tých časoch sme mali dostatok žiakov pre vytvorenie paralelných tried. Experimentálna dvojjazyčná výučba sa u nás skončila kvôli zavedeniu nových Národných učebných osnov (NAT). Buď by sme museli 50 percent predmetov vyučovať v národnostnom jazyku alebo - tak ako je tomu teraz nielen u nás, ale vlastne v každej škole krajiny, kde sa vyučuje slovenčina ako predmet - štyri hodiny slovenčiny týždenne. Hneď musím dodať, že zato vždy sme sa snažili o to, aby okrem tých povinných hodín slovenčiny sme mali aj slovenský spevokol a slovenské záujmové krúžky, aj dramatický či divadelný krúžok. Už šiesty rok sa pritom vyučuje u nás aj ľudový tanec. Tradične veľa energie venujú naši slovenskí pedagógovia príprave žiakov na rôzne súťaže. Treba povedať, že s nemalým úspechom, veď mlynski žiaci tradične končia medzi prvými. Najlepších žiakov-slovenčinárov pripravujeme aj na štátnu jazykovú skúšku, v mnohých prípadoch ide nielen o základný, ale aj o stredný stupeň.

- V časoch, keď ste začali vyučovať v Mlynkoch a Váš manžel Jozef bol riaditeľom miestneho kultúrneho domu, sa v obci veľa pozitívneho udialo. Mlynky sa onoho času preslávili napríklad podľa našich informácií prvým čitateľským táborom v kruhu Slovákov v Maďarsku, ktorý pozitívne vplýval aj na tvorbu našich prvých literárnych lastovičiek.

- Bolo tomu tak, boli sme pritom, aj v tom, ale nie je to celkom naša zásluha. Veľmi radi sme v tých táboroch pracovali, roky sme ich aj viedli. Stala sa z nich veľmi pekná a užitočná tradícia. Potom postupne sa čitateľský tábor pretvoril na jazykovovzdelávaci, ktorý sme začali usporadúvať spočiatku ako regionálny (okresný), potom zase v slovenskom jazykovom prostredí v našej materskej krajine.

- Iste to súvisí aj s tým, že žiaci čoraz menej slovenčiny prinášajú z rodinného prostredia. Ako sa to menilo v posledných 30-40 rokoch?

- V 60-ych rokoch minulého storočia pilišske deti ešte veľmi dobre rozprávali po slovensky, teda aj slovenskí pedagógovia to mali jednoduchšie. Naši žiaci aj v 70-ych rokoch ešte bežne používali tie každodenné výrazy, ktoré sa nadnes už takmer úplne vytratili z ich slovnej zásoby. Postupom času vždy menej a menej hovorili po slovensky, potom už skôr len rozumeli a dnes sme už, žiaľ, v stave, keď už nie veľmi sa dá stavať na tom, či žiaci prinášajú z rodinného prostredia. Často si kladieme otázku, prečo sa v rodinách čoraz viac rozprávali a rozprávajú po maďarsky. Určite tu zohrávajú nemalú úlohu zmiešané manželstvá, ako aj to, že rodičia našich žiakov na svojich pracoviskách hovoria takmer výlučne po maďarsky. A to sme ešte ani nespomenuli vplyv televízie, a vôbec urbanizácie a otvorenia sa našej kedysi uzavretej dedinskej spoločnosti. To všetko viedlo k postupnému poklesu znalosti materinského jazyka (predkov dnešných žiakov). Pritom zato vždy sme mali takých žiakov, ktorí na slušnej úrovni ovládali slovenčinu. Nie náhodou práve mlynski žiaci vyhrávali rad-radom regionálne a aj celoštátne slovenské súťaže. Svedčí to aj o tom, že u nás sa zato predsa len pomalšie stráca (la) slovenčina. Môžeme to ďakovať zrejme aj tomu, že v Mlynkoch sa dodnes každý (aj maďarský) žiak zúčastňuje slovenskej výučby.

- Zdá sa mi, že aj keď odmyslíme (inak pre nás ten najdôležitejší) národnostný aspekt, byť pedagógom, dokonca riaditeľkou školy môže byť v súčasnosti asi ťažšie ako pred niekoľkými desaťročiami...

- Ťažšie už aj preto, lebo v poslednom čase všetko treba dokumentovať a prísne-presne dodržiavať najrozličnejšie právne predpisy. aj pedagógovia musia strašne dávať pozor, aby náhodou nevystúpili ráznejšie voči nedisciplinovaným deťom (aj takí sa nájdu), aby ani náhodou zlé slovo nepovedali, lebo z toho môžu vzniknúť vážne problémy. Niektorí žiaci, a, žiaľ, aj rodičia to nielen využívajú, ale aj zneužívajú. U nás zato, našťastie, väčšinou ešte veľmi veľa pomáhajú rodičia, ale zato niekedy sa už aj v tomto smere prejavujú aj negatívne prvky. Odráža sa v tom celkový stav našej spoločnosti, škola je iba zrkadlom...

- Ak sme už (zase) pritom, na záver mi dovoľte celkom osobnú otázku. Vieme, že posledné roky v škole ste vôbec nemali ľahké a že niektorí poslanci obecnej samosprávy sa voči Vám správali vyslovene nepriateľsky. Ako to hodnotíte po roku a ako sa máte na dôchodku?

- Zmenil sa svet okolo nás, a to asi nie v najlepšom smere. Určitú trpkosť pociťujem najmä kvôli tomu, že miestna moc sa snaží až príliš ovplyvňovať školu, dokonca do školských otázok sa neustále pletú aj politické a iné otázky, ktoré tam nepatria. Moje posledné dva roky v škole boli aj preto také ťažké. Niektorí poslanci obecnej samosprávy ma nijako nechceli uznať a dokazovali, že oni inak rozmyšľajú. Svoje predstavy chceli presadiť aj v našej škole, ktorú obecná samospráva

prevádzkuje. Myslela som si, že budú rešpektovať prácu, ktorú sme vykonávali a aj moju osobu - ak už pre iné nie, tak aspoň preto, lebo som bola prvou riaditeľkou našej školy z radov miestnych obyvateľov. Mýlila som sa. Problémy s financovaním školy boli aj predtým, ale spolu s vtedajším vedením obce vždy sme ich dokázali vyriešiť. Napätie vyplývalo skôr z toho, že nová samospráva chcela každopádne nového riaditeľa. Ani nevedeli povedať, konkrétne čo sa im nepáči, čo by chceli iné alebo inak odo mňa. Napokon som mala šťastie, že o rok mi predĺžili poverenie a napokon ako riaditeľka som mohla ísť do dôchodku. Na svoju šesťdesiatku človek zato trochu aj ustane.

Takže veľmi som ani nedbala, že v dôchodkovom veku už nemôžem (nemusím) vyučovať aspoň niekoľko hodín. Veď dobre viem, že tak ako v celej krajine, aj u nás by radšej znižovali počet pedagógov. V tomto svojom menej aktívnom postavení sa zato snažím byť ešte užitočná pre svojich rodákov. Ako tajomníčka, organizátorka som prevzala od svojho manžela vedenie miestneho slovenského pávieho krúžku, umeleckou vedúcou ktorého je Gizela Molnárová. Pritom naďalej pôsobím aj ako predsedníčka kuratória Nadácie pre mlynsku školu.

- Ďakujem za rozhovor!

Imrich Fuhl

KATARÍNA SZIVEKOVÁ (rodená Vičková) v r. 1970 maturovala v budapeštianskom slovenskom gymnáziu, kvalifikáciu stredoškolskej učiteľky slovenčiny a maďarčiny získala na Filozofickej fakulte Univerzity ELTE v Budapešti (1975). Svoju pedagogickú dráhu začala v základnej škole obce Santov, od r. 1976 vyučovala vo svojej rodnej obci, v Mlynkoch. V r. 1982 sa stala zástupkyňou riaditeľky školy a vedúcou školskej pracovnej skupiny slovenských pedagógov. Dlhé roky pôsobila aj ako vedúca obecnej knižnice, takmer dvadsať (spolu)organizovala, resp. viedla slovenské tábory. Je lektorkou, prekladateľkou a aj autorkou niekoľkých učebníc a iných knižných publikácií.

Literárny kútik

Pilíšania o pesimistickom optimizme

S antológiou v Békešskej Čabe

Dnes sa mi srdce naplnilo láskou - prezrádza zápis v knihe návštev Áchimovej siene Čabianskeho slovenského oblastného domu po prezentácii literárnej antológie POD PILÍŠOM - TAM JE NÁŠ SVET, na ktorú pozvali záujemcov Slovenská samospráva v Békešskej Čabe, Čabianska organizácia Slovákov, Dom slovenskej kultúry (DSK) a Združenie a regionálne kultúrne stredisko pilíšskych Slovákov.

Stretnutie s niektorými autormi novej publikácie, ktoré moderovala riaditeľka DSK Anna Ištvánová, sa štýlovo začalo zaspievaním čabianskej a pilíšskej hymny v prednese Čabianskej ružičky. Predstavenie antológie sa začalo vystúpením najmladšej z prítomných autorov, Santovčanky Evy Fábíánovej, ktorá prezradila, že písať začala v detstve, v slovenskom krúžku budapeštianskej slovenskej školy. Identitu si vytvorila sama v čase zakladania slovenských občianskych organizácií. Ona sa angažovala predovšetkým v Organizácii slovenskej mládeže v Maďarsku. Keďže väčšinu diel napísala v mladšom veku, ich ústrednou témou je láska. Kto vie, či to nie je najdôležitejšia vec na svete...? - položila otázku sebe i obecnstvu poetka.

Publiku, v radoch ktorého sedeli okrem Čabanov aj Komlóšania, Sarvašania, ba aj Nadlačania, sa ako druhý predstavil Senváclavčan Rudolf Fraňo. Bývalý starosta tejto dlho jednej z najzavretejších slovenských obcí v Pilíši je známy predovšetkým spracovaním histórie a kultúry Senváclavu z rôznych aspektov, pritom píše aj o známych osobnostiach slovenských dejín, akými sú Matúš Čák Trenčiansky alebo Jánošík. Pán Fraňo je aj sprostredkovateľom diel Milana Ferka do maďarčiny.

Večne mladý Imrich Fuhl z Mlynkov na prezentácii antológie v Békešskej Čabe, ktorú spestrili diela autorov v sugestívnom prednese žiakov slovenského gymnázia a členov klubu seniorov, sa svojimi klasickými slovnými zvratmi postaral o humor. Hovoril predovšetkým o svojich básnických

počiatkoch, ktoré sa viažu aj k Békešskej Čabe, presnejšie k Čabiankam, veď jeho diela sa neraz zrodili v spoločných čitateľských táboroch študentov našich dvoch gymnázií. O zrode antológie uviedol, že ako jej technický redaktor sa snažil svojimi fotografiami a kaligramami sprostredkovať čitateľom aj estetický zážitok.

Prepojenosť na Békešskú Čabu bola ústredným motívom príhovorov dvoch doyenov našej literárnej obce, Santovčana Alexandra Kormoša a Mlynčana Gregora Papučka. Pán Kormoš bol tri roky vychovávateľom stredoškolského internátu v Békešskej Čabe a snáď môžeme prezradiť, že jeho manželka pochádza z centra dolnozemskej Slovákov. Počas svojho trojročného pobytu v meste, ktoré vo svojej básni ospevuje ako „prekrásna a dvojtvárna Čaba“, sa venoval aj spracovaniu slovenského folklóru a viedol mandolínový zbor slovenskej školy. Našu spolupatričnosť, spoločné korene Slovákov v ktoromkoľvek kúte Maďarska môže symbolizovať spev pilíšskych mládencov, ktorý počuť aj na rovine... Večný hľadač klasickej harmónie sa obecnstvu pochválil, že kým na Čabe bol ešte „len“ amatérskym hudobníkom, odvtedy získal diplom učiteľa hudby a vyučuje v dvoch umeleckých školách.

Zaujímavý je aj vzťah Gregora Papučka k Békešskej Čabe, bol totiž štyri roky študentom tunajšieho slovenského gymnázia a preto sa oprávnene cíti byť tak trochu aj Čabanom. Básnik zdôraznil, že uverejnením antológie autori a redaktori mali aj netajený cieľ: prebudiť náš spiaci literárny život a byť príkladom pre ostatné regióny.

Stretnutie, pri literárnej zložke ktorého treba pripomenúť pomoc hosťujúcej učiteľky čabianskej slovenskej školy Zuzany Benkovej, sa skončilo voľným rozhovorom s účastníkmi. Na čitateľskú otázku, kedy si budú môcť milovníci básní prečítať veselšie diela našich autorov, odznela básnická otázka: či samotné písanie, samotná tvorba pri znalosti súčasného stavu asimilácie Slovákov v Maďarsku nie je prejavom určitého optimizmu...?

(CSL-LN)

Alexander Kormoš Titanic

Lod' sa ponára, do rána zmizne,
náklad smeruje do hrobu.
Ústav skúma, či naozaj.

Prístav nevidieť, brehy sú ďaleko,
cesta k úniku - zarúbaná,
úfať v záchranu - márna vec.

Dychovka duní - dýcha duch!
Veselá nálada v každom kúte,
trubači trúbia do tanca.

(Rudovi Chmelovi, podpredsedovi strany MOST, priateľsky venuje autor.)

P. s.: „Strašná záruba“ na našej topiacej sa lodi je protinárodnostný zákon, protinárodnostný školský systém a absencia zastupiteľstva v parlamente.

Strašnou zárubou valí sa voda,
lod' sa ponára pod vodu,
náklad smeruje do hrobu!

V jedálni klobáska, rejteše, fánky,
bryndzové halušky, slaninka...
Jasavé tváre od vína.

Lod' sa ponára, do rána zmizne,
náklad smeruje do hrobu!
Nehoda nemá obdobu!

Tancuje Lipka! Ozvena spieva!
Tancuje Venčok, tancuje Kvietok,
tancuje horská Bukovinka!

Pilišsky Santov 31. júla 2009

Imrich Fuhl Slová, ktoré bolia

pozrime sa do zrkadla času
privykajme na boľavú stratu
ešte sme a predsa nie sme to my
prečo si nosíme na trh slová
naše slová ktoré nás tak bolia

minulosť plače o pomoc volá
srdce zranené duša je chorá
stráca sa zmysel vykrváca žiaľ
prečo si nosíme na trh slová
naše slová ktoré nás tak bolia

zaslepovaním nám ukradli niť
učili nás nevlastný život žiť
ľahostajne nás hltá labyrint
prečo si nosíme na trh slová
naše slová ktoré nás tak bolia

keď nás len ticho spája s predkami
a hluché mlčanie je pred nami
prečo si chceme vlastnú smrť prežiť
prečo si nosíme na trh slová
naše slová ktoré nás tak bolia

Marta Demjénová-Glücková Priateľstvo

Sotva sa roztopil sneh v horách, už zaznel krásny hlas drozda. Veselo dal ľuďom na vedomie, že je jar, že už môžu odložiť zimné kabáty a teplé čiapky. Jarné slnko svojím teplým úsmevom zohrievalo celý svet. Zohrialo nielen vychladnutú zem, ale aj srdcia ľudí a akoby sa boli razom i rastliny krajšie rozzelenali. Aj Vysoký Hrab - na ktorom hniezdil Drozd - dýcha veselšie. Raduje sa sviežemu, teplému jarnému slnku a aj návratu priateľa Drozda, ktorý každý rok hniezdi v jeho korune. Boli už starí kamaráti. Strávili spolu nejedno leto, prežili nielen pekné slnečné dni, ale aj veľké víchrice a prudké lejaky. Drozd bol verný svojmu kamarátovi, Hrab zas bránil jeho mláďatá pred útrapami počasia. Keď Drozd odlietaval na lov, strom svojím lístím zakryl jeho mláďatá, aby ich nikto nezbadal.

Drozd sa aj tohto roku usadil na Hrabe. Onedlho sa mu vyliarli mladé, ktoré zaplnili hniezdo veselým štebotaním. Drozd ich vychovával s veľkou láskou. Bránil ich pred prudkými slnečnými lúčmi i pred studenými vetrami. Ich malé zobáčky

vždy naplnil chutným drozdím jedlom. Určite by z nich boli vyrástli silné, zdravé drozdy, keby...

Bolo dosť chladno. Zdvihol sa silný vietor. Drozd - ako vždy - odletel za nejakým pokrmom. Myslel, že svoje mláďatá nechal v bezpečí, ako vždy, ale strom sa tentoraz správal akosi čudne. Ešte ráno sa dostal do vážneho rozhovoru so susedom Starým Dubom, takže ani nezbadal odlet svojho obyvateľa. Vietor fúkal čoraz silnejšie. Malé drozdy už dlhší čas volali o pomoc, ale strom ich nepočul. Mláďatám bolo už veľmi zima a zúfalo sa túlili jedno k druhému.

Vietor pohýbal hniezdom a raz ho potriasol tak, že všetky vtáčatá vypadli. Strom ani teraz nič nezbadal. Precitol až vtedy, keď počul hlas vracajúcej sa matky. Len teraz zbadal, čo sa stalo. Neopovážil sa pozrieť Drozdovi do očí. Nebol by zniesol jeho pohľad, v ktorom sa nahromadilo toľko bóľu, že by sa bol najradšej pod zem prepadol. Drozd mu nič nevyčítal, ale bolo na ňom vidieť, že sa v ňom zrútil celý svet, sklamal sa vo svojom jedinom priateľovi. Nepreriekol ani slova, ale cítil, že medzi nimi vznikla nepreklenuteľná priepasť. Hrab bol jeho najlepší kamarát a práve v ňom sa musel sklamať! Rád by bol ostal, ale nevedel...

Odletel s ťažkým srdcom hľadať nového verného kamaráta. Ktovie, kedy ho nájde...

Olvasóink írták

Idén először én is elmentem a Kolibris tánc táborba, melyet Zsóry fürdőn rendeztek meg.

Augusztus 14-én indultunk Pilisvörösvárról, a 2 órás utazás alatt összeismerkedtem sok gyerekekkel.

Megérkezésünk után elfoglaltuk a szállást, és megbeszéltük a következő 4 nap programját.

Minden nap sokat táncoltunk emellett, voltunk strandon, számháborúztunk, vízbombáztunk.

Esti játékok is voltak, amelyeken ha jól szerepeltünk fabatkával jutalmaztak minket. Fabatkát akkor is szerezhettünk, ha ügyesen táncoltunk. A tábor utolsó estéjén árverést tartottak Kolibris ajándékokból, amelyekre a megszerzett fabatkákkal lehetett licitálni. Én egy pólót és egy focilabdát vettem magamnak.

Nagyon jól éreztem magam, sok új barátot szereztem, alig várom a jövő évi tábort. Ha ti is szeretnétek hasonló élményeket szerezni, jelentkezetek a pilisszentkereszti Kolibris tánc csoportba!

Dohy Dominik

A Kolibri Modern Tánc csoport ebben a tanévben is folytatja munkáját. A táncpróbák csütörtökönként 17:00 órakor órakor kezdődnek a Községi Házban. Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

BIATORBÁGYI

KÁBELTÉVÉ INTERNET TELEFON KÁBELTV

Iskolakezdési áruhitel akció

Új és csomagváltó ügyfeleink részére kedvezményes hitelkonstrukciót biztosítunk nálunk vásárolt **számítógépre, laptopra**, illetve egyéb számítástechnikai eszközökre. További akciós készülékekről információt és leírást a www.biatv.hu oldalon, valamint ügyfélszolgálati irodánkban kaphat.

TOSHIBA	Megnevezés	Ár (Ft)
Netbook	NB100-12N*	120.990
Netbook	NB200-10Z	129.990
Satellite Pro	L300-1BA*	155.990
Satellite	L300-22L	159.990
Satellite	A300-22W	173.990
Satellite	L350-15U	179.990
DELL Notebook	Inspiron Mini 10v*	96.990
DELL Notebook	Inspiron 1545*	145.990

0% THM AKCIÓS HITEL LEHETŐSÉG

A Credigen Bank a hitelbírálat jogát fenntartja. Ez a hirdetés a Bank részéről nem minősül nyilvános tájékoztatónak és ajánlattételnek. A hitelről részletes tájékoztatást az üzletben elhelyezett hirdetéseknek adnak. Hitelösszeg: 25.000 - 500.000 Ft, futamidő: 10 hónap, kamat: 0%, kezelési költség: 0%. A referencia THM értéke a 41/1997.(III.25.) Korm. rendelet szerint: 0% (500.000 Ft, 10 hónap).

Az akciós hitel a *-gal jelölt laptopokra értendő.

2051 Biatorbágy, Táncsics M. u. 17.

Tel.: (23)310 633, Fax: (23)530 336

E-mail: ugyfel@biatv.hu Web: www.biatv.hu

„3 az egyben” AKCIÓS csomagok:

Csomagban olcsóbb!

Kábeltv(alap+bővített)+Internet+Telefon együtt**:

Kezdő csomag (768 kbps):	8125Ft/hó
Alap csomag (2 Mbps):	9165Ft/hó
Alap plusz csomag (4 mbps):	12290Ft/hó
Profi csomag (10 Mbps):	14375Ft/hó

Internet akció:

Kábeltv előfizetés mellé internet 8,3% havi kedvezménnyel**. Hűségidő vállalása esetén, ezt megelőlegezzük, így az **ELSŐ HÓNAP INGYENES!**

Telefon csomag akció:

Kábeltv+telefon**: 4315Ft/hó-tól.

Továbbá választhat **INGYENES SZÁMHORDOZÁS** vagy **AJÁNDÉK TELEFONKÉSZÜLÉK** közül.

Digitális csomag akció:

HBO Pak**: 1700Ft/hó

HBO Max Pak**: 2000Ft/hó

További információk ügyfélszolgálatunkon (23) 310 633-as telefonszámon, vagy a www.biatv.hu weboldalon.

**Az árak 1 év hűségidő vállalása esetén érvényesek!

Az akciók össze nem vonhatóak!